

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

2010-yil 14-yanvar № 6 (2731) payshanba

Ватан ҳимоячиларига байрам табриги

Қадрли Ватан ҳимоячилари — аскар ва сержантлар, офицер ва генераллар, Куролли Кучларимиз фахрийлари!

Сизларни, Ватан ҳимоячиси деган олиханоб ишга ўзини багишилан барча юртдошларимизни мамлакатимиз ҳәтидаги кутлуг сана — Ватан ҳимоячилари куни ва Куролли Кучларимизнинг ўн саккиз йилини билан чин қалбимдан самимий муборакбод этиш менга катта мамнуният багишлайди.

Кейинги йилларда Ўзбекистонда замонавий талаб ва стандартларга жавоб берадиган, юртимиз мустақиллиги, унинг хавфсизлиги ва ҳудудий яхлитлигининг ишончила кафолати бўлган Куролли Кучларни барпо этиш ва миллий армиямизни шакллантириши борасида ўзининг моҳияти ва кўламига кўра том маънода улкан ишлар амалга оширилди.

Мамлакатимиз хавфсизлигига таҳдид солини мумкин бўлган ва келиб чиқаётган хавф-хатарларни ҳар томонлама таҳдил этиш асосида армиямизни ислоҳ қилишнинг узоқ муддатли дастури ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда.

Ушбу дастурга мувофиқ, Мудофаа вазирлигининг бўлинма ва қисмларини, чегара қўшинларини, бошқа вазирлик ва идораларнинг ҳарбий тузилмаларини ягона курдатли тизимга бирлаштирган Куролли Кучларимиз қисмларининг таркиби ва жойлашуви қўриб чиқилди.

Куролли Кучларимиз ва уларнинг асосий жанговар бўлинмалари нинг принципиал жиҳатдан мутлақо янги ташкилий-таркибий тузилмаси жорий этилди, бошқарув ва тузилмаларнинг бир-бираини тақорлайдиган, кам самарали бўйинлари тутатиди. Бу ўз навбатида мазкур бошқарув ва тузилмаларнинг ҳаракатчаниги, тезкорлиги ва жанговар қобилиятини ошириш имконини берди.

Мамлакатимиз ҳудудига суқилиб кирадиган ҳар қандай тажовузкор босқинчига қарши қатый зарба беришга қодир бўлган Махсус операцияларни амалга оширадиган кучлар, Террорчиликка қарши курашиш корпуси бўлинмалари ва бошқа замонавий жанговар бўлинмалар ташкил этилди ва уларнинг фаолиятини кучайтириш давом этирилмоқда.

Муддатли ҳарбий хизматнинг бир йил этиб белгиланган, муддатли ҳарбий хизматта чакиравнинг бир йилда бир марта ташкил этилаётгани, қўшинларда шартнома асосида хизмат қилаётган сержантлар таркибининг сезиларли даражада кенгайгани, сафарбарлик-чакирав резерв хизматининг жорий этилгани армиямизнинг кўяғасини, унинг мазмун-моҳияти ва жанговар имкониятларини, ҳарбий жамоалардаги мавзий-ахлоқий мұхитни принципиал жиҳатдан тубдан ўзгартирди.

Шу йиллар мобайнида ҳарбий-техник ҳамкорликни ривоҷлантириш, қўшинларни замонавий курол-яроғ турлари билан куроллантириши борасида салмоқли ишлар амалга оширилди. Ҳарбий хизматчиларни ўйжой билан таъминлаш; уларга малакали тиббий хизмат кўрсатиш, пул таъминотини ошириш, шунингдек, муддатли ҳарбий хизматни ўтаган шахсларнирагатлантиришига қаратилган аниқ мақсадли, комплекс дастурларнинг изчил ижро этилиши ҳарбий хизматчилар ва уларни оила аъзоларининг моддий, ижтимоий-маший шароитларини сезиларни равишда яхшилаш имконини берди.

Шу дарв ичидаги амалга оширилган ишларни баҳолар эканмиз, бунгунда кунда Ўзбекистон амалга ўзининг замонавий, ихчам ва ҳаракатчан, яхши куролланган, мамлакатимиз барқарорлиги ва хавфсизлиги, сарҳадларимиз даҳлсизлигини, халқимизнинг тинч ва осоишиша ҳаётини ишончила ҳимоя қилишга қодир бўлган миллий армиясига эга, деб айтиш учун барча асосларимиз бор.

Шу билан бирга, минтақамиз ва бутун жаҳондаги мураккаб, тез ўзгараётган ҳарбий-сиёсий вазият, биринчи навбатда, Афғонистондан тобора кескинлашиб бораётган ахвол билан боғлиқ тарзда хавфсизлика қарши реал ва эхтимол тутилаётган хавф-хатарларнинг кучайиб, наркоагрессия, халқаро терроризм, экстремизм ва бошқа таҳдидларнинг миқёси кенгайиб бораётгани Куролли Кучларимизнинг жанговар тайёргарлигини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, давлат чегараларимизни ҳимоя қилиш ва кўриқлаш чораларини янада кучайтириши талаб этимоқда.

Куролли Кучларимиз олдига кўйилган вазифаларни амалга ошириш масаласи биздан Ватанимизнинг хавфсизлиги ва барқарорлигини таъминлаш билан боғлиқ бўлган ва тобора кучайиб бораётган ана шундай таҳдидларни ҳисобга олган ҳолда, армиямизни модернизация ва ислоҳ қилиши, унинг салоҳити ва жанговар тайёргарлигини мустаҳкамлаш бўйича қабул килинган стратегия ҳамда устувор йўнилишларни бажарни юзасидан бошлаган ишларимизни янада чуқурлаштириши тақозо этади.

Шу маъсадада қўйилган вазифаларни амалга ошириш зарур, деб ҳисоблаймас! Биринчи. Куролли Кучларимиз қисмларининг сафарбарликоси давомий равишда тайёрлиги ва ҳаракатчанигини, уларнинг из бериши мумкин бўлган турли таҳдид ва хавф-хатарларни, чегараларимиз даҳлсизлиги, фуқароларимизнинг тинч-осоишила мезҳити ва ҳаётини бузига қаратиган ҳар қандай ёнуз уринишларни ўз қўлида ва самарали бартароғ этиш кўриқлаштириши таъминлаш дарор.

Иккени. Куролли Кучларимизнинг қисм ва бўлинмаларини энг янги курол-яроғ ва жанговар техника билан қўйлаш, замонавий воситалар билан таъминлаш бўйни қўйилган вазифаларни амалга ошириши жадаллаштириш муддат принципиал ахамият касб этади.

Шу муносабат билан ҳамкор давлатлар билан халқаро ҳарбий-техник ҳамкорликни янги погонага кўтариш ва кўламини кенгайтириш, 2010-2015 йилларга мўлжалланган комплекс чора-тадбирлар дастурини тайёрлаш ва амалга ошириш зарур.

(Давоми 2-бетда)

Эл-Юртга садоқат тимсоли

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Тошкент шаҳрида барпо этилган «Ватанга қасамёд» ҳайкаллини очилишига багишиланган тантанали маросимда иштирок этди.

Суратда: Тошкент шаҳрида барпо этилган «Ватанга қасамёд» ҳайкалининг кўриниши.
Аъло АБДУЛЛАЕВ (ЎЗА) олган сурат

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҲУҚУҚНИ МУХОФАЗА ҚИЛИШ ОРГАНЛАРИ, МУДОФАА ВА ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИКЛАРИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУХНИИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизнинг мудофаа салоҳиятини янада юксалитириш, ёшларни миллий истиқбол руҳида тарбиялаш, ҳуқук-тартиботни мустаҳкамлаш ишига қўшаётган катта хиссаси, ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги фаол иштироки учун кўйидагиларга фахрий уйонлар берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ёШЛАР МУРАББИЙСИ»

Аббасов Алишер Шавкатович — Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари Академиясининг катта ўқитувчisi

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АЛОҚА ХОДИМИ»

Ходжакбаров Омониллахон Тўлқунович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

Мамлакатимиз сарҳадлари даҳлсизлигини ва миллий хавфсизликни таъминлаш, халқимизнинг осойиштагини мухофаза этиш ҳамда хизмат бурчни бажариш чогида мардлик ва фидойилик намунасини кўрсатгани, миллий манбаатларимизни ҳимоя қилишдаги жасорати, юртимизда тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш борасида катта хизматлари учун кўйидагилар мукофотлансин:

«МЕҲНАТ ШУҲРАТИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Абдухалилов Саҳиб Сабирович — Давлат божхона кўмитаси Фарғона вилояти божхона бошқармасининг бошлиги

Мансуров Толиб Хуршетович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Сержантлар тайёрлаш мактаби бошлиғининг ўринбосари

(Давоми 3-бетда)

Ватан ҳимоячиларига байрам табриги

(Боши 1-бетда)

Қўшинларнинг вазвод-баталондан тортиб ҳарбий оқруларгача бўлган юксак дарражадаги жанговар қобилийтини таъминлашга қаратилган ўкув-жанговар тайёргарлик ишларини тубдан яхшилашга алоҳидаги эътибор қаратиш зарур. Жанговар операцияларни амалга оширишининг тактикаси ва усуллари мунтазам равишда ўзгариб, энг янги курол-яроф ва ҳарбий техника тобора мураккаблашиб бораётган хозирги шароитда шахсий таркибининг индивидуал ва гурух шакидаги жанговар тайёргарлиги ва ҳарбий малакани эгаллаши бўйича принципиал жиҳатдан янги дастурларни жадал ишлаб чиқиши ва жорий этишини, қўмондонлик-штаб ва тезкор-тактик ўкув машқлари ўқазишни тубдан қайта кўриб чиқиши талаб этилади.

Ҳарбий санъатни ўрганиш ва яна бир бор ўрганиш – бугунги кунда бу талаб армиямизни модернизация қилиш борасидаги барча ишларимизнинг энг муҳим таркибий қисми бўлиб қўлмоқда.

Учинчи. Ҳарбий бошқарув тизимини токомиллаштириш, эҳтимол тутилган жанговар ҳаракатлар майдонининг ўзига хос шароитда бутун мудофаа тизимида барча қўшин турларига қарашли қисм ва бўлинмалар, вазирик ва идораларнинг ҳарбий тузимлалари фаолиятини ўзаро мувофиқлаштириш, уларнинг аниқ ва бир ёқадан буш чиқириб ҳаракат қилишини таъмин-

лаш бўйича бошлаган ишларимизни давом эттириш ва чукурлаштириш муҳим аҳамиятига эга. Армиямизнинг давлат чегараларимизни ишончни кўриклашга қодир бўлган, мамлакат мудофаа тизимидаи заиф нуқталарни ўз вақтида аниқлаб, уларнинг бартараф этилишини таъминлайдиган, ҳар томонлама пухта ташкил этилган механизм, бир сўз билан айтганда, барча таркибий қисмлари ўзаро узвий боғланган ягона жанговар комплекс сифатида тўлақонли фаолият юритишига эришиш ғоят муҳим аҳамиятига эгадир.

Тўртигинчи. Офицер ва сержант кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, интеллектуал жиҳатдан етук, стратегик фикрлай оладиган офицер кадрлар, шунингдек, кўл остидаги бўлинмаларни самарали бошқаришга, уларда соглум ахлоқий-руҳий вазиятини сақлашга қодир профессионал сержантларни тайёрлайдиган ҳарбий билим юртлари ва сержантлар мактаблари фаолиятини замон талаблари ва стандартларини эътиборга олган ҳорда тубдан яхшилаш асосий вазифа бўлиб қўлмоқда.

Курол-яроф ва техниканинг замонавий турлари, қўшинларни бошқариш методлари, жанговар операцияларни амалга оширишининг тактика усуллари, жанговар тайёргарлик ва тарбиявий ишлар дастурларини тажриба ва синовдан ўқазишда асосий база вазифасини бажарадиган ҳар-

бий билим юртлари Куролли Кучларимизнинг етакчи, бош ҳарбий-илмий марказларига айланishi даркор.

Шу мақсадда ҳарбий таълим мусассаларини зарур ҳарбий техника ва тренажёлар билан жиҳозлашга, ўкув жараённида замонавий педагогик, ахборот-коммуникация технологияларидан, моделлаштириш ва симуляция усулларидан фойдаланиш масалаларига ўта жиддий эътибор қаратиш зарур.

Бешинчи. Юртимизда 2010 йилнинг Баркамол авлод йили деб ёълон қилиниши армиямизнинг ўзагини ташкил этидиган ёш офицерлар, сержантлар ва аскарлар ўртасида тарбиявий ишлар тизимиши токомиллаштириш бўйича мамлакатимиз Куролли Кучларининг қўмондонлик ва бошликлар таркиби зиммасига янги, янада масъулиятли вазифалар юлайди.

Шу муносабат билан аскар, сержант ва офицерлар таркибининг хизматни ўташ ва яшаш жойларидаги ижтимоий-машшишда яхшилаш, ҳарбий хизматчиларни ўйжой билан таъминлаш, ҳарбий шаҳарчаларни куриш ва реконструкция қилиш, уларда энг замонавий талаб ва стандартларга жавоб берадиган барча қулийликларни яратиш бўйича қабул қилинган давлат дастурларининг тўлиқ бажарилишига алоҳидаги эътибор қаратиш лозим.

Куролли Кучларимизнинг олдига қўйилган вазифаларни амалга ошириш Мудофаа вазирлиги, Бирлашган штаб, бутун қўмондонлик таркибидан Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари Олий Бош Қўмондонининг мамлакатимиз Куролли Кучлари ташкил этилганининг 18 йиллиги муносабати билан қабул қилинган Директивасида белгилаб берилган қондида ва кўрсатмаларни сўзиз бажариши талаб қиласди.

Азиз дўстлар!

Бугунги кутлуг байрам кунида Куролли Кучларимиз сафларида хизматни муносабат таъдидиган ва захирадаги ҳарбийларга, барча Ватан ҳимоячиларига мурожаат қиласа эканман, армиямиз Ватан ҳимоячилари гўядаси сарҳадлари, ҳалқимизнинг тинч ва осуда ҳәётӣ, мусаффо осмонимизнинг ишончли ҳимоясини таъминлашга қодир, деб қатъий ишонч билдираман.

Сизларни яна бир бор Ватан ҳимоячилари куни билан чин қалбимдан табриклиман!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти,
Куролли Кучлар Олий Бош
Қўмондони

Ватанга қасамёд, мардлик ва жасорат мадҳияси

Президент Ислом Каримовнинг Тошкент шаҳрида барпо этилган «Ватанга қасамёд» ҳайкалининг очилишига бағишиланган тантанали маросимдаги сўзи

Ассалому алайкум, азиз юртшодлар!

Хурматли Ватан ҳимоячилари!
Мұхтарам фахрийлар!

Шу кунларда ҳалқимиз, жамоатчилигимиз мамлакатимиз ҳайтидаги энг қадри, энг кутлубайрамлар қаторидан ўрин олган Ватан ҳимоячилари кунини кенг нишонламоқда.

Шу муносабат билан ҳалқимиз ўз ҳайтини Ватан ҳимоясига, унинг чегаралари дахлислигини таъминлашга бағишиланган, эл-юрт тинчлиги ва осойишишалигининг посбони бўлмиш жасур ўғлонларига ўзининг чукур ҳурмати ва самимий меҳрумхабатини яна ва яна изҳор этимодга.

Азиз дўстлар!

Бугун Ватан ҳимоячилари мустақиллариги ва ҳавфисизлариги ҳимоялаш, ахолимизнинг тинч ва осуда ҳайтига қарши қаратилган ҳар қандай тажовуз ва ғаразли уришишларнинг олдини олиш ва бартараф этишда – бундай ўта мухим ва масъулиятли вазифаларни адо этишда миллий Куролли Кучларимизнинг ўрни ва аҳамияти, ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмайдиган ҳиссаси ҳақида кўп галириш мумкин.

Ҳақиқатан ҳам, ўтган қиска давр мобайнида Ўзбекистонда бугунги кун талабларига жавоб берадиган тезкор ва ихчам, замонавий курол-яроф ва техника билан таъминланган, жанговар қобилият ва тайёргарликка эга бўлган, бир сўз билан айтганда, ҳар қандай ёвуз кўнга муносаб зарба беришга қодир бўлган армияни барпо этганимиз билан ҳар қанча фархлансан арзайди.

Шу борада амалга ошириган улкан ишларимизни тан олган ҳолда, бугун замонининг ўзи олдимизга кўяётган талабларни инобатта олиб, Куролли Кучларимизнинг жанговар салоҳияти

ва ҳаракатчалигини кучайтириш, уни замонавий курол-аслаҳа билан таъминлаш, ҳарбий-ларимизнинг профессионал мамлакаси ва тайёргарлигини ошириш, уларни ва уларнинг оила аబзарининг социал эҳтиёкларини муносиб қондириш, ҳарбий хизматни амалда шон-шараф ишига айлантириш, мұхтасар айтганда, армиямизнинг қиёфасини тубдан ўзgartiriши, албатта, биздан ҳали катта эътибор ва куч-имкониятларни сафарбар этишини талаб қиласди.

Мана шундай ҳеч кечиктириб бўлмайдиган ва доимий эътиборимизда турши шарт бўлган вазифаларимиз қаторида мен бир масалага алоҳидаги ургу бераби, унинг аҳамияти ва маъноси ҳақида тўхталиб ўтишини ўрнили деб биламан.

Үйлайманки, бугун ҳаммамизга аён бўлиши керак – армиямизнинг кучига куч қушадиган, вақти келгандага, ҳал қилувчи омилга айланадиган курдатли бир восита борки, унинг номи – ҳарбийларимизнинг маънавий руҳий тайёргарлиги, уларнинг бакувват ирова, фаол ҳайтий позицияга эга бўлиши, энг мұхими, ким учун ва нима учун ҳарбий бурчини адо этаётинани чукур англаши ва тушуниши демакдир.

Дарҳақиқат, Соҳибқирон Амир Темур бобомиз айтганидек, «Билаги зўр – бирни йиқар, билими зўр, онги баланд – мингни».

Шу буюк ҳикматга таянган ҳолда, она юртга, она заминга садоқат билан, кимнинг авлоди эканини хаёлидан қаримасдан, ҳайтида аниқ мақсад ва эътиқод билан яшайдиган ҳарбий инсон Куролли Кучларимизнинг энг ишончли таянчи ва суничи, энг катта бойлиги десак, ҳеч қандай хото бўлмайди.

Чиндан ҳам, ўзининг мустаҳ-

кам иродаси, Ватанга садоқати билан ҳақиқий қаҳрамонликка тайёр бўлган ҳарбий ўғлонларни мен ўз фарзандларим, ўз болаларим, деб биламан ва улар учун бутун борлигимни беришга тайёрман.

Бугун биз Ватан ҳимоячилари байрами арафасида ҳам таърихий, ҳам маънавий, ҳам сиёсий нуқтаи назардан катта аҳамиятта эга бўлган муҳим бир воея – яни, Куролли Кучларимиз шарафига бунёд этилган муҳташам ҳайкалнинг очилиш маросимига тўпланиб турибиз.

Айтиш керакки, ёш авлодимизни миллий фоя руҳида, мардлик ва матонат руҳида тарбиялашда улар унун маънавий иборат бўлиб ҳизмат қиладиган бундай тасирчан бадий тимсолларни яратиш масаласига етарилача эътибор бераболабаримиз хоҳи ётган кутлуг замонининг ҳар қарич тупроғини асрараш учун тайёрман, деб тиз қуёб қасамёд қўлмоқда.

Лекин, шуни очиқ тан олишимиз даркор, Куролли Кучларимизда хаммадан устун қўядиган бизнинг ҳалқимиз учун ҳарбий қасамёд – бу шунчаки расмий тадбیر эмас, балки йигитлик шаъни, ору номусини ўртага қўйиб, ўз зиммасидаги масъулиятли ва шарафли бурчни адо этишга бел боғлаб, аҳду паймон қилиш маросимидир.

Эътибор берсангиз, бу муҳташам бадий мажмууда тасвирланган ҳалқимизнинг муносиб ўғлони давлатимизнинг бетакрор тимсоли бўлмиш байробигимизни қўзига тўтиё қилиб, Ватан ҳимояси учун, ота-боболаримиз хоҳи ётган кутлуг замонининг ҳар қарич тупроғини асрараш учун тайёрман, деб тиз қуёб қасамёд қўлмоқда.

Ана шу мард ва жасур фарзандга оқ сут берган, бағрида кутлугириш муносиб ўғлони давлатимизнинг бетакрор тимсоли бўлган мунис ва мўътабар она бамисоли ўз қўргони олдида туриб, ҳарбий хизматта отланган жондан азиз боласига оқ фотиҳа бериб, унга оқ йўл тиламоқда.

Ушбу ҳайкал сиймосида

Куролли Кучларимиз сафига киришга тайёргарлик кўраётган юртда унби-ўстан, унинг бугунги ва эртаги кунини ўйлаб яшаётган ҳар қайси инсонни, албатта, бефарқ қолдирмайди.

Бу бетакрор мажмууди бир кўрган одам, ўйлайманки, юраги жиззилаб, унинг маъносины тушуниб, англаб, бу ҳайкални, авваламбор, Ватанга садоқат, мардлик ва жасорат мадҳияси, эл-юрт ҳимоячиси бўлган фидори инсонларга кўйилган гўзлаб бадий обида сифатида қабул қиласди.

Ўзида чуқур ҳайтий фалсафани, теран маъно-мазмунни мұжассам ва ифода этган бу муззам ҳайкалга «Ватанга қасамёд» деб ном берсак, ўйлайманки, ҳар томонлама адолатли ва тўғри бўлади.

Бу мажмуудиға ҳақида, айнан мана шу тимсолни танлаб олганимизнинг сабаби ҳақида кўп гапириш мумкин. Шахсан мен ушбу бадий мажмууди ҳаёлимдан ўтказар эканман, ўзимни бамисоли Ватанимга, эл-юртимга қасамёд қилаётгандек ҳис қилдим. Ўйлайманки, бугун мана шу майдонда турган ва эртага бу ерга зиёратда келадиган барча инсонлар ҳам шундай фикр, шундай ҳаёл билан бу ҳайкал пойида тиз қўйиб таъзим қиласди.

Бу ҳайкал азим пойтахтимиз Тошкент шаҳрида бетакрор бадий тимсол сифатида абадий сакланниб қолади, деб ишонаман.

Азиз дўстлар!

Фурсатдан фойдаланиб, бу улуғвор мажмууди бунёд этган ҳайкалтарош ва ижод ахлига, мана шу майдонни ҳар томонлама обод қилишга муносиб ҳисса қўшган қуручи ва мутахассисларга, барча инсонларга ўз номимдан, ҳалқимиз номидан миннатдорчилик билдиришга ижозат бергайсиз.

Барчанизга сийат-саломатлик, баҳту саодат, янги йилда омадлар тилайман.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҲУҚУҚНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ОРГАНЛАРИ, МУДОФАА ВА ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИКЛАРИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда)
II ДАРАЖАЛИ «ШОН-ШАРАФ»
ОРДЕНИ БИЛАН

Акбаржанов Шуҳрат Абдурахмановиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми командирининг ўринбосари

Ахмедов Абдугапур Тўйчибаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Оқкузиев Ёрбобо Яғаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Устамов Рустам Ҳуснидиновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Ҳамидов Бахтиёриён Усманович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бригада командири

«ДҮСТЛИК» ОРДЕНИ БИЛАН

Азимов Абдуваҳид Вахабжанович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпиталининг бўлим бошлиғи

Груздев Андрей Леонидович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Ҳаво ҳужумидан мудофаа ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўшинлари маркази гуруҳ бошлиғи

Ли Олег Анатольевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги авиация-техника лабораториясининг катта мухандиси

«ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

Абдуллаев Суннатали Алдаберганович — Тошкент шаҳр Ички ишлар Бош бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отряди командири

Абдуллаев Анваржон Адрамович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари секциясининг мутахассиси

Абдураҳимов Азиз Абдураззақовиҷ — Давлат бохона қўмитаси Тошкент шаҳр бохона бошқармасининг бўлим бошлиғи

Абдураҳимов Санжар Бахтиёрович — Тошкент шаҳр Ички ишлар Бош бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отрядининг катта мутахассиси

Аслидинов Фирдавс Юсуфжанович — Самарқанд вилояти Ички ишлар бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отрядининг катта мутахассиси

Атаджанов Шерзод Атаназорович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Ахтамов Одил Иброгимович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари дивизиони командири

Ачилов Дағронбек Ахмедович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг командири

Бобоев Фаҳриддин Эргашовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари йўрүйиси

Воробьев Павел Вячеславович — Ўзбекистон Республикаси

Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Ибрагимов Закир Талипович — Сирдарё вилояти Ички ишлар бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отрядининг катта мутахассиси

Ибрагимов Иномжон Абдуллаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бригада командири

Исламов Ағзамжон Аҳмадовиҷ — Тошкент шаҳр Ички ишлар Бош бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отрядининг катта мутахассиси

Ишкуватов Нуриддин Юлдашевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Казаков Юнусали Турдалиевиҷ — Фарғона вилояти Ички ишлар бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отряди гуруҳ командири

Келдишев Дилшод Ризакулловиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Килимев Зокиржон Муродович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Кулмуратов Баҳром Усаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисмининг взводи командири

Кургонов Косим Курбонович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Малотин Егор Владимирович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Махматкулов Шуҳрат Ароқулловиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Махмудов Нематжон Солижонович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисмининг взводи командири

Мирзамойдинов Шуҳратилла Кадирбаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Очилов Жамол Абраевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари секциясининг мутахассиси

Очилов Нарзулла Тухташевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг йўрўйиси

Рахимов Ақмал Ибодуллаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Рахимов Ҳусниддин Ҳамитович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми батальон командири

Рахмонов Абдурасул Абдулхаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари

Сайдахметов Даниёрбек Равшанбекович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ўта мумкин ишлар бўйича катта терновини

Суванов Баҳромжон Ҳурсандович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Турдалиев Фуркатжон Ҳошимжонович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари взводи командири

Умаралиев Мухаммадали Махмуталиевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Хакимов Жамшид Исаимолович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари гуруҳининг командири

Хакимов Жамшид Исаимолович — Ўзбекистон Республикаси

Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Хасанов Тўймурад Севарович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари катерининг мутахассиси

Хатамов Рустам Набиқанович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Хожиев Мансур Толибовиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Хоршамбиев Гуломжон Эргашевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Шамуратов Шаҳриам Анаршаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Эргашев Иҳтиёр Кузиевиҷ — Жizzax вилояти Ички ишлар бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отрядининг катта мутахассиси

Эшонқулов Азиз Алиевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Эшмуродов Соҳид Махмудович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Рахматов Гани Валиевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Рустамов Илҳом Исматовиҷ — Бухоро вилояти Ички ишлар бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отрядининг катта мутахассиси

Соткинов Таваккалжон Рақулович — Андикон вилояти Ички ишлар бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отряди гуруҳ командири

Султанов Мир-Зафар Умаралиевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Давлат бохона қўмитаси бошқарма бошлиғи

Султонов Музаффар Мубаршоновиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми батареяси командири

Ташпулатов Камол Сайдибайевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Уралов Шерали Журабоевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Худайберганов Гайрат Қамилович — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Хужақулов Раҳманкул Аллақулович — Сурхондарё вилояти Ички ишлар бошқармаси алоҳида вазифаларни бажарувчи сафарбар отрядининг катта мутахассиси

Хусенов Баҳтиёр Мулиднович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми взводининг мутахассиси

Юлдашев Баҳодир Махмудович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми питомнигининг бошлиғи

Юсупов Баҳтиёр Ақбархаджаевиҷ — Ўзбекистон Республикаси Миллӣ хавфсизлик хизмати ходими

Ярматов Махмуд Исмоиловиҷ — Тошкент ҳарбий округи ҳарбий прокурори

«ШУҲРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

Абдимуратов Манас Кушмуратович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми взводининг мутахассиси

Абдураҳманов Уткирбек Гуломжонович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми хизмати мутахассиси

Абдураҳманов Уткирбек Гуломжонович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми хизмати мутахассиси

Ахмедов Рафиқон Абдуразаковиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Ашурорин Абдулжон Абдузаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Бегалиев Уким Атамуродович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Боймуродов Ҳамдам Ҳамидович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Газизов Ҳалилжон Нурмуродович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гозиев Ҳилмурод Нормуродович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисми гуруҳининг мутахассиси

Гуломзода Ҳамиджон Абдулзакаровиҷ —

Йигит омон бўлса, ҳавфу хатар йўқ,

/// Касаба уюшмаси билан ҳамкорликда

Чегарачиларга ёрдам

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацииси кенгаши раёсати ижроия қўмитасининг «Ўзбекистон Республикаси чегара қўшинлари қисмларига оталик ёрдами қўрсатиш ҳакида»ги қарорига мувофиқ «Н» ҳарбий қисм билан касаба уюшмалари Жиззах вилоятини кенгаши ўтасида ҳамкорлик ўрнатилган.

Ўтган йили Жиззах шаҳрида чегара қўшинлари офицерлари учун янги турар-жой курилди. Чегара қўшинлари ветеранлари, байналмилад жангчилар ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари ҳолидан мунтазам ҳабар олинмоқда. Ҳарбий қисмларнинг маънавият хоналари ва спорт майдонларини жиҳозлашга ёрдам берилажти. Ҳарбий хизматчиларнинг вилоятда яшаётган Иброҳим Донош, Туроб Мақсуд, Абдулла Аҳмад сингари ижодкорлар билан учрашви кўпчиликнинг ёдиди узоқ вақт сақланиб юртади.

Касаба уюшмалари вилоят спорт жамияти билан ҳамкорликда чегара қўшинларида тез-тез мусобақалар уюштирилаётгани ҳарбийларнинг мудофаа қобилиятини янада оширишга хизмат қилаёт.

Чегарачиларнинг фарзандларини соғломлаштиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилган. Ўтган йили улар Зоминнинг баҳаво оромгоҳларида дам олдирилди. Янги йилда 50 та болага совға улашилди. Умуман, ўтган йили белгиланган тадбирларни амалга оширишга уч миллион сўмдан зиёдроқ касаба уюшма маблағи сарфланди.

Собиржон МАМАДАЗИЗОВ,
Жиззах вилоят касаба уюшма ташкилотлари
бирашмаси кенгаши бўлим мудири

/// Тўйи

Ватанпарварлик

Узоқ ўлкаларга сафар қилган киши учун энг кутилмаган, ҳаяхонли дақиқа, назаримда, ватандош билан кўришув хисобланса керак. Улар худди қадрдонлардай, минг йиллик танишлардай кўришадилар. Мусоғирчиликда она тилидан-да азиз тил, юртдош кулгисидан-да самимий табассум бўлмайди. Нега? Чунки ўртада дилни дилга боғлагувчи ватан туғуси бор.

«Ватандин яхши ёр ўлмас», — дейди Фузулий ҳазратлари. Ватан ҳавосини

соғиндим, тупроғини ўпиш армоним дея нола чекадиганларнинг икрори муболагадай туюлса ҳам, дилдан чиқади. Ватан — тирик жонга энг азиз маскан. Одам-ку одам, ҳатто ҳайвонлар ҳам ватанини осонгина тарк этмайди, имкон қадар масканига интилади. Инига тумшуғида хас-хашак тутиб келаётган күш, ўзидан катта донни амаллаб судраб кетаётган чумоли, ётишдан аввал түёғи билан жойини тоzалаётган жонивор — булар табиат қонунининг намёён

/// Тарбия — узлуксиз жараён

Осойишталик кафолати

Жиззах транспорт, алоқа коллежи ўкувчилари бир неча йилдан бери «Шункорлар» республика ҳарбий-спорт ўйинлари ва ўқотиши мусобақаларида яхши натижаларни кўлга кирилмоқда. Бунда коллеж ҳарбий таълим хоналари замонавий ўкув куроллари ва техник-воситалар билан тўлиқ жиҳозланганини аскотаётганини таъкидлаш лозим.

Кейинги икки йилда чақириқача ёшларни тайёрлаш фанининг биринчи тоифали ўқитувчиси, заҳирдаги катта лейтенант Бахтиёр Миллаев бошчилигида «Шункорлар» ҳарбий-спорт ўйинларига тайёргарлик ҳар қачонгидан кўра кизгин тус олди. Ватан ҳимоясини шараф деб билган бўлашак аскарлар мустаҳкам интизом, курол-ярголарни сақлаш ва қўллашга доимо шай эканликларини намойиш этишмоқда. Жумладан, ёшлар ўтасида кураш, сафда кўшиқ айтиш, югуриш, автоматдан ўтиш, ҳимоя плашларидан фойдаланиш бўйича мусобақалар мунтазам ўтказиб келинди. Шунинг учун ҳам ўтган ўкув йилида ўкувчилар вилоят ҳарбий-спорт ўйинларида биринчиликни кўлга киритиб, республика мусобақаларида фахрли ўринни эгаллашди. Шунингдек, 2009 йили «Ватанпарвар» ташкилоти ташаббуси билан Фориш туманида ўтказилган ёзги биатлон мусобақасида ҳам йигит-қизлар фаол қатнашиб, фахрли ёрлиқ

ва дипломлар билан тақдирланди.

Шундай ютуқлар туфайли колледж «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий кенгаши ва вилоят бўлим мининг ўндан ўзиёд фахрли ёрлиқ, диплом ҳамда қимматбаҳо совғалари билан тақдирланган.

Хозиргача колледжнинг собиқ ўкувчиларидан 30 га яқини республика олий ҳар-

бий билим юртларини тамомлаб, турли ҳарбий қисмларда хизмат қилиб келмоқда. Улар ўкувчилар билан тез-тез учрашиб туришади. Ёшларнинг ҳарбий билим юрт курсантлари ва аскарлар билан ёзишмалари ҳам эътиборга лойиқдир.

Абдулла САИДОВ,
«Ishonch»нинг
жамоатчи мухбири

/// Туҳфа

Янги ўйлар муборак!

Юртимиз хавфсизлиги ва барқарорлигини, сарҳадларимиз даҳлсизлигини ҳимоя қилаётган армиямизда хизмат қилиш ҳар бир йигитнинг орзусидир. Мамлакатимизда ҳарбий хизматчиларга ҳар томонлама ғамхўрлик қилиш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Ватан ҳимоячилари куни олдидан Денов туманидаги Хайробод кўрғонида жойлашган «Н» қисмнинг 16 нафар ҳарбий хизматчиси оиласига икки, уч ва тўрт хонали ўйларнинг қалити тантанали равишида топширилди. Бу ўйлар Баҳодир Кодиров раҳбарлик қилаётган «Термиз-таминот» хусусий фирмаси томонидан курилган.

— Ўзим самарқандликман. Эл-юртимизни ҳимоя қилиш — асосий мақсадим, — дейди ҳарбий қисм капитани Анвар Тоиров. — Бугун сафдошим, қўшним капитан Илҳом Мамажонов билан ҳовли тўйи ўтказаяпмиз. Икки фарзандим ва рафиқамнинг қувончини кўриб, яратилаётган имкониятлар учун раҳмат айтмоқдаман.

Оиласи тинч бўлган кишининг кўнгли хотиржам бўлади. Бу, айниқса, офицер учун мұхимдир.

Рустам ДАВЛАТ,
«Ishonch» мухбири

/// Тўйи

саодати

бўлиши, айни пайтда инсонларга бир сабоқ. «Ўз уйим — ўлан тўшагим» деган мақолнинг исботи ҳам...

Ватан ҳимоячилари куни ҳақида ўйлаганда кўнгилдан шундай хаёллар кечади. Инсон қисматни танлай олмагани каби ватанини танлаш ихтиёрига ҳам эга эмас. Менимча, бу чеклов эмас, аксинча, эркинлик, ватан эркинлиги. Бошқа халқлар билан хоҳ санъатда бўлсис, хоҳ илм-фандада ёки бошқа соҳада баравар беллашар экан, кишига ана шу эркин-

лик куч беради, қанот бағишлади. Бинобарин, ватанинг мустақиллигини ҳимоя қилаётган ватанпарвар ўзининг эркинлиги, озодлиги учун курашади.

Ҳассос шоиримиз Шавкат Раҳмон бир муносабат билан шундай деган эди: «Агар мустақиллик курол билан ҳимоя қилиш зарур бўлса, мен кўнгилли бўлиб жангга жўнайман... Ўглим ҳам боради... Сизлар ҳам борасизлар... Ҳамма бориши керак...». Ватан олдидағи масъулиятни чукур англашган, унинг эркини ҳамма нарсадан устун кўйган ватанпарварнинг юрак сўзлари шундай бўлиши керак.

Отабек САФАРОВ,
ЎзМУ талабаси

Ҳарбийлар рағбатлантирилди

Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмита ҳамда Тошкент вилоят касаба уюшмаларида ташкилотлари бирашмаси кенгаши бир неча йилдан буён ҳамкорликда ҳарбийларни моддий ва маънавий қўллаб-куватлашга йўналтирилган тадбирлар ўтказиб келмоқда.

«Ватан ҳимоячилари» куни муносабати билан Миллий хавфсизлик хизматига қарашли Чегара қўшинларида хизмат қилаётган аскарлардан ўн нафарига вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирашмаси кенгаши томонидан эдалик совғалари топширилди.

Дилором АЛЛАҚУЛОВА,
«Ishonch» мухбири

Қалқон бор, қалья бут, күргөн саломат.

Ўзбекистон тарихи давлат музеида Республика Маънавият-тарғибот маркази Юнусобод туман бўлими томонидан Ватан химоячилари куни муносабати билан ўтказилган тадбир шундай номланди. Унда маҳалла фаоллари, корхона-ташкилот ва тиббиёт муассасалари вакиллари, ТАТУ махсус факултети курсантлари иштирок этди.

Президент хузуридаги Давлат ва жамият қурили-

Мардлар қўриқлайди ватанини

ши академияси ўқитувчилари Ботир Валиев ва Абдуқаҳор Кўчкоров, Ўзбекистон тарихи давлат музейи раҳбари Жаннат Исмоилова ва бошқалар йиғилганларни байрам билан кутлаб, Куролли Кучлар тизимида рўй берадиган ўзгаришлар, ҳарбийларга берилаётган имтиёзлар

ҳақида гапириб беришди. — Бу байрам фақат ҳарбийларники деб тушунмаслигимиз керак, — дейди Республика Маънавият-тарғибот маркази Юнусобод туман бўлими раҳбари Нигора Абдураҳимова. — Бу шу заминни кўз қорачигидек асрар-авайлаб, унинг истиқболи учун

жон куйдираётган ҳар бир кишининг байрамидир.

«Ўзбеккино» миллий агентлиги Тошкент шаҳар худудий бўлими томонидан «Аскар уйга қайти» хўжатли фильм намойиши ва «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси, Ҳамид Олимjon ва Фурқат номидаги маданият уйи санъаткор-

ларининг концерт дастурлари байрамга файз бағишлади.

Тадбир сўнгидаги иштирокчилар Ўзбекистон тарихи давлат музеининг экспонатлари билан танишидилар.

Шерзод АБДУСАМАДОВ, «Ishonch» мухабири

/// Тенгдошим ҳақида сўз

Бугунги кунда юртимизда ёш авлод камолоти йўлида кўлгина ҳайри ишлар қилинмокда. Муддатли ҳарбий хизматни ўтаб кайтганларга олий таълим муассасаларига ўқишига киришда имтиёз сифатида тўпландиган энг кўп баллнинг 25 фоизи миқдорида имтиёз берилishi бунинг яққол исботидир.

Фаол ва интилувчан

Шундай бахтга сазовор бўлганлардан бири сабоқдошим Элбек Жумаевдир. У 2007-2008 йилда Самарқанд шаҳрида ҳарбий хизматни муваффақиятли ўтади. Шу йили ўзбекистон Миллий университетининг ўзбек филологияси факултетига хўжатотопшириб, талабалик бахтига сазовор бўлди. Тиришқоқлиги, университет ишларида фаоллиги туфайли уни факултет «Камолот» ЁИХ бошлангич ташкилоти етакчилигига сайлаши.

Элбекнинг интилувчанилиги, изланувчанилигига ҳар бир сабоқдошимиз ҳавас қўлади. У республика миқёсидаги илмий анжуманларда иштирок этиб, бир қатор фаҳрий ёрлиқ ва дипломлар билан тақдирланган. Шуни эътиборга олган университетимиз раҳбарияти йиллик шартнома пулининг 35 фоизини тўлаб бераяти. Хозир у умумий тилшунослик кафедраси профессори Баҳтиёр Менглиев раҳбарлигидаги илмий изланиш олиб бормоқда.

Салим АБДУРАҲМОНОВ

Ёшларнинг севимли устози

Истиқлол йилларида ташаббускор хотин-қизларнинг истеъодини юзага чиқариш мақсадида «Тадбиркор аёллар уюшмаси», «Мехр нури» жамоатчилик фонди каби кўплаб ташкилотлар фаолияти йўлга кўйилди.

Дилафрўз Имомхусанова мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг Республика техник ва амалий спорт турлари марказида мурраббий бўлиб ишлайди. Машгулларда анча қаттиқўл бўйлаб ишлайди. Машгулларда анча қаттиқўл бўйлаб ишлайди.

— Спорт тинимизиз меҳнат, сабот, иштиёқни талаб этади, — дейди у. — Тайёргарлиги ва

чи иродасизлиги ёки ғалаба учун охиригача курашолмаслиги боис ютқазади. Бошқасида иштиёқ бўлади-ю, тайёргарлиги суст ёки ҳаракатларида мукаммаллик етишмагани боис ҳам мағлубиятга учрайди. Мен шогирдларим билан ишлашда шу жиҳатларга эътибор қаратаман. Спортда эринчоқлик кетмайди.

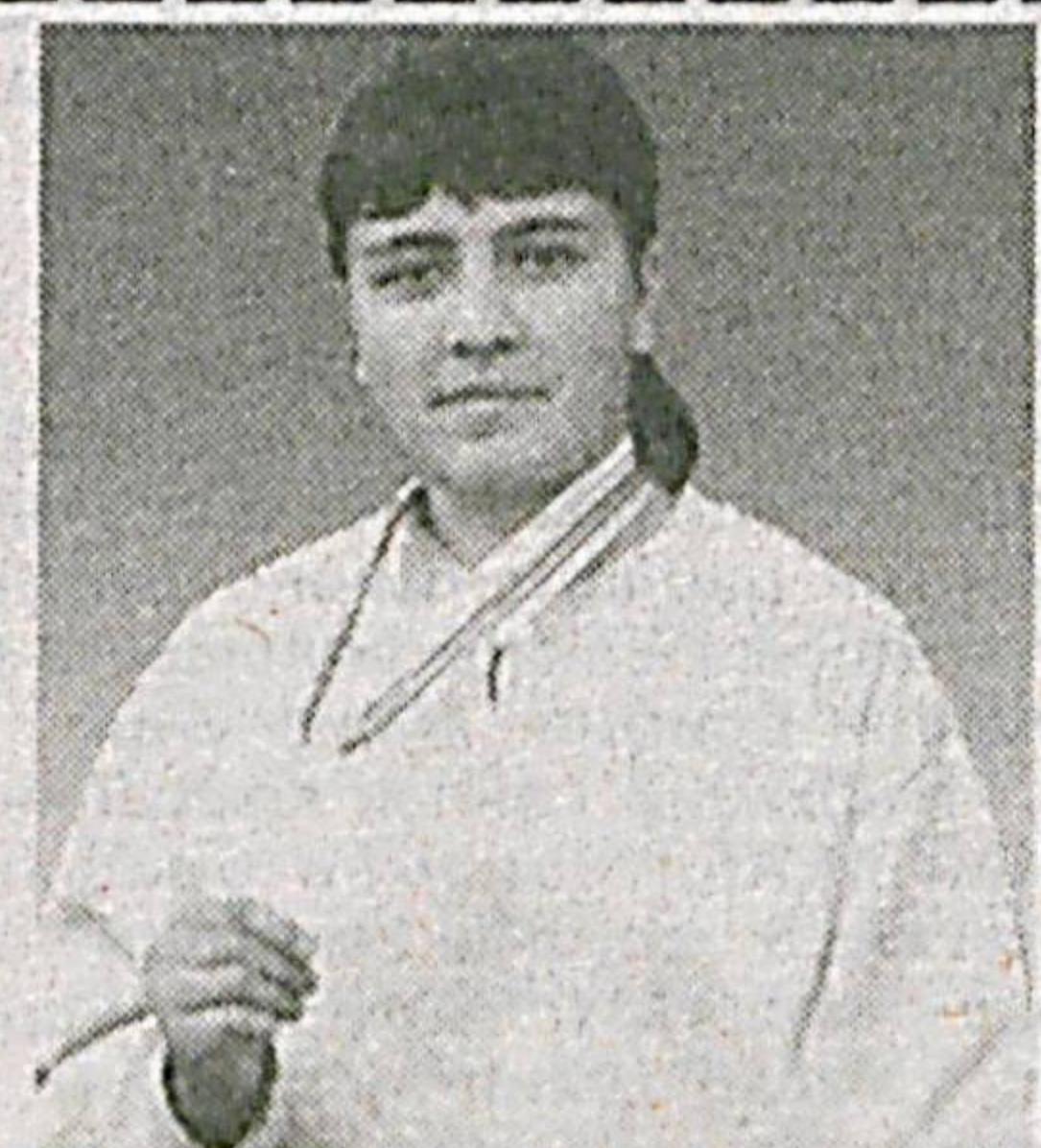
Бугун ёш авлодга соҳа сирларини ўргатаётган Дилафрўз нинг ўзи ҳам бу босқичларни

ўтаган, машақкатларга бардош берган. Натижада, кўплаб ютуқларни кўлга киритган.

У Кибрай туманидаги 22-мактабни тамомлагач; Чирчик саноат коллежига ўқишига киради. Шу вақтнинг ўзида Чирчик автомобилилар тайёрлаш мактаби қошидаги ёзги биатлон секциясига аъзо бўлади. Коллежда ўқиш билан биргага, спорт билан мунтазам шуғулланади. Дастлаб шаҳар, туман, вилоят ва мамлакат миқё-

сидаги мусобақаларда, ўзига ишончи ортга, ҳалқаро майдонларда кўп бора шоҳсупага кўтарилади. У бугунгача тўрт карра Осиё чемпиони бўлган. 2007 ва 2008 йилларда у «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий кенгаши томонидан «Йилнинг энг яхши спортчisi» деб топилди. 2009 йилнинг март ойидаги эса ҳалқаро тоифадаги спорт устаси бўлди.

Ватанимиз мустақиллигининг 18 йиллиги муносабати

билан «Камолот» ЁИХ Марказий кенгаши томонидан бир гурӯҳ ёшлар «Ўзбекистон белгиси» кўкрак нишони билан тақдирланди. Улар орасида Дилафрўз Имомхусанова ҳам бор.

Жамшид НИҶОЗОВ

Ватанимиз осойишталигининг мустаҳкам қалқони

Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари мустақиллигимизнинг мухим кафолати, озод ва обод Ватанимизни мустаҳкам химоя қилишга қодир ишончли қалқондир. Шу кунларда мамлакатимизда Ватан химоячилари куни ҳамда Куролли Кучларимизнинг 18 ийлиги кенг нишонланмоқда.

«Туркистон» саройида 13 январ куни ушбу байрамга бағишиланган тантаналийигиши бўлиб ўтди. Шу муносабат билан бу ерга аскар ва сержантлар, офицерлар, генераллар, Куролли Кучларимиз фахрийлари, ота-оналар ва жамоатчилик вакиллари таклиф этилди.

Тадбирни Тошкент шаҳар ҳокими А.Тўхтаев очди.

Ўзбекистон Республикаси давлат мадхияси янгради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Куролли Кучлар Олий Баш Кўмандони Ислом Каримовнинг Ватан химоячиларига байрам табригини Президентнинг давлат маслаҳатчиси Х.Султонов ўқиб эшигтириди.

Армияни ислоҳ қилиш борасида амалга оширилаётган ислоҳотлар самарасида Куролли Кучларни ташкил этиши ҳамда бошқаришнинг мутлақо

янги тизими шакллантирилди, мамлакатимизнинг ягона мақсад ва вазифалар негизида узвий боғланган ишончли мудофаа комплекси вужудга келди.

Бунда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 20 ноябрда қабул қилинган «Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларидаги муддатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони мухим дастуруламал бўлиб хизмат қилаётir. Ушбу

фармонга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси фуқароларни Куролли Кучларда муддатли ҳарбий хизматга йилига бир марта-феврал-март ойларида чакириш белгиланди. Муддатли ҳарбий хизматдаги, сафар-барлик-чақирив резервидаги ёшларни ҳар томонлама камол топтиришга, уларда она юртнинг ишончли химоячиси бўлиш учун ҳамиша шай туришга асосланган характерни, дунёкарашни шакллантиришга йўналтирилган маънавиятини ишларнинг самарифий

радорлигини янада ошириш кўзда тутилган.

Замонавий ўкув базаси билан таъминланган сержантлар тайёрлаш мактаблари, олий ҳарбий билим юртлари ҳарбий тайёргарликни илгор илм-фан ва техника ютуқларига асосланган ҳолда олиб бориша мухим аҳамият касб этмоқда. Бу миллий армиямизни профессионал кадрлар билан тўлдириш, ҳарбий хизматчиларнинг ҳар томонлама тайёргарлигини, билим ва кўникмаларини ошириш, маънавиятини янада юксалтиришга хизмат қилмоқда.

Ҳарбий хизматни ўташ шароитини яхшилаш ҳамда Ватан химоячиларига ҳар томонлама ғамхўрлик курсатиш борасидаги ишлар кўлами тобора кенгаймоқда. Жумладан, ҳарбий хизматчилар ва улар оиласарининг турмуш шароитини яхшилашга қаратилган алоҳида имтиёзлар жорий этилди.

Давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 11 январда қабул қилинган фармонига мувофиқ Ватан химоячилари куни му-

носабати билан ҳуқуқни мухофаза қилиш органлари, мудофаа ва фавқулодда вазиятлар вазирликлари ходимларидан бир гуруҳи фахрий унвонлар, орден ва медаллар билан таддирланди. Йигилишда уларга Ватанимизнинг ана шу юксак мукофотлари топширилди.

Ўзбекистон Куролли Кучларида анъана тусини олган уч босқичли танловга асосан, 2009 йилдаги энг илгор бригада, батальон, взвод, гурух командири ва энг илгор сержант аниқланди. Тадбирда ана шу танлов голибларига диплом ва қўмматбахо совғалар топширилди. Энг илгор ҳарбий қисм, сержантлар тайёрлаш мактаби ва олий ҳарбий билим юрти ҳам мукофотланди.

Йигилишда сўзга чиқсан катта лейтенант Мурод Қосимов, кичик сержант Шавкат Чориев, ҳарбий хизматчи онаси Муқаддас Раҳматуллаева, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Маҳмуд Исмоилов давлатимиз раҳбарига ҳарбий хизматчиларга курсаталётган доимий эътибори ва ғамхўрлиги учун самимий миннатдорлик билдирилар.

Тадбирда санъат усталари ва ижрочи ёшларнинг байрам концерти намойиш этилди.

Озод РАЖАБОВ,
ЎЗА мухбири

Ўзбекистон парламенти қонунчилик палатасига сайлов якунланди

12 январ куни Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлиси Комиссия раиси М.Абдусаломов бошқарди.

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунчининг 11-ва 48-моддаларига мувофиқ, мажлиса 39 та сайлов округида ўтказилган тақорири овоз бериш якунларини хисобга олган ҳолда мамлакат парламент Қонунчилик палатасига сайлов якунлари кўриб чиқилди.

Марказий сайлов комиссиясига тақдим этилган округ сайлов комиссияларининг тақорири овоз бериш якунлари ҳақидаги баённомалари асосида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига 39 нафар депутати рўйхатга олинди. Шу тариқа 135 та сайлов округининг барчасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига депутатлар сайлови якунларни тақдим этилди.

Марказий сайлов комиссиясига тақорири овоз бериш жараёнида сайланган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига 39 депутатини рўйхатга олиш тўғрисидаги қарор матбуотда эълон қилинди.

***

Шу куни Марказий сайлов комиссиясининг матбуот марказида мамлакатимиз ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари учун Ўзбекистон парламентининг Қонунчилик палатасига сайлов якунларига бағишиланган брифинг бўлиб ўтди.

Марказий сайлов комиссияси раиси М.Абдусаломов брифингдаги нутқида сайлов миллий сайлов қонунчилиги талабларига, унда мустаҳкамлаб қўйилган очиқлик, ошкоралик ва муқобиллик каби демократик тамойилларга тўлиқ мос ҳолда ўтказилганини таъкидлadi.

Бунда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича Концепцияда кўзда тутилган ташкилий-ҳуқуқий тадбир-

ларнинг изчил амалга оширилгани мухим аҳамият касб этди. Конун ҳужжатларида ҳамда Концепцияда белгиланган норма ва қоидалар барча учун мажбурийлиги ва бир хиллиги борасидаги талабга сайлов кампанияси даврида тўлиқ риоя қилинди.

Миллий сайлов қонунчилигига мувофиқ, сиёсий партияларга ва улар кўрсатган депутатликка номзодларга сайлов кампаниясини ўтказишида, сайловчилар билан учрашувлар ўтказишида, сайловолди дастурларининг мазмун-моҳиятини сайловчиларга етказишида, сайловолди ташвиқотини олиб бориша оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишида тенг ҳуқуқ ва имкониятлар яратилди. Бир депутатлик мандати учун 99 та сайлов округида 4 нафардан, 36 та сайлов округида 3 нафардан номзод кураш олиб борди. Мамлакатимиз бўйича сайловчилар рўйхатига 17 миллион 215 минг 700 нафар сайловчиларни фамилияси киритилиб, овоз бериша 15 миллион 108 мингдан ортиқ киши ёки сайловчиларнинг 87,8 фоизи қатнашди.

2009 йил 27 декабрда ўтказилган овоз бериш якунларига кўра, 96 та сайлов округида парламент қуий палатасига депутатлар сайланган. Шу билан бирга, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги қонунга мувофиқ, сайлов куни Ўзбекистон Экологик ҳаракатининг Конференциясида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг 15 нафар депутати сайлови якунларига бағишиланган брифинг бўлиб ўтди.

Сиёсий партиялар ва улар кўрсатган депутатликка номзодлар ўтасидаги куили ракобат натижасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига депутатлар сайловини ўтказувчи 39 та сайлов округида номзодларнинг бирортаси ҳам сайланниш учун зарур миқдорда овозлар тўплай олмади. Шу сабабли, 2009 йил 30 декабр куни Марказий сайлов комиссияси томонидан мазкур сайлов округларида 2010 йил 10 январда тақорири овоз беришни ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Сайлов қонунчилигига биноан, тақорири овоз бериш 39 та сайлов округининг ҳар бирда асосий сайловда сайловчиларнинг энг кўп овозини олган иккى нафар депутатликка номзод бўйича ўтказилди. Ушбу округларда сайловчилар рўйхатига фамилиялари киритилган 4 миллион 969 минг 547 сайловчининг 3 миллион 960 минг нафари ёки 79,7 фоизи тақорири овоз берища қатнашди.

Тақорири овоз бериш ҳам очиқ ва ошо, миллий сайлов қонунчилигига барча нормаларига риоя қилинган ҳолда, умумъетироф этилган ҳалқаро стандартларга мос тарзда ўтказилди. Тегишли сайлов округларида депутатликка номзодлар сайловолди ташвиқотини ўтказиши шу мақсадда Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланган тартибда оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиши имкониятига эга бўлди. Тақорири овоз берища сиёсий партияларнинг 8260 нафар кузатувчisi ва ваколатли вакиллари иштирок этилди.

Марказий сайлов комиссияси раиси брифинг иштирокчиларига қўйидагилар ҳақида маълумот берди: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига депутат сайлови якунларига кўра 150 депутат сайланди. Шу жумладан, Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партиясидан 53 нафар, Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан 32 нафар, Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясидан 31 нафар, Ўзбекистон «Адолат» социал демократик партиясидан 19 нафар депутат сайланди. 15 нафар депутат Ўзбекистон Экологик ҳаракатининг вакилларидир. Сайланган 150 депутаттнинг 33 нафари ёки 22 фоизи хотин-қизлардир.

Сайланган депутатларнинг 47 нафари ёки 31,3 фоизи илгари Қонунчилик палатасига депутати бўлган. Бу сайланган депутатларнинг ўз сайловчиларининг қонунчилиги сазовор бўлганингидан далолат бериши билан бирга, профессионал парламент фаолиятида уларнинг ҳаётин ва қонун ижодкорлиги борасидаги ама-

лий тажрибасидан янада самарали фойдаланиш имкониятини ҳам беради. Парламент қуий палатаси таркибида жамиятнинг деярли барча қатламлари вакиллари бор.

Сайлов жараёнининг очиқ ва ошкоралигига оммавий ахборот воситалари, маҳаллий ва хорижий кузатувчиларнинг фаолияти мухим аҳамият касб этилди. Сайлов жараёнларини 500 дан ортиқ мамлакатимиз ва 200 дан зиёд хорижий оммавий ахборот воситалари ёритиб борди.

Дунёнинг 36 та мамлакати ва туртта халқаро ташкилотдан, хусусан, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси, Мустақил давлатлар Ҳамдустлиги Ижроия қўмитаси, Шанхай Ҳамкорлик Ташкилоти, Ислом Конференцияси Ташкилоти миссияларининг 270 дан зиёд кузатувчилари, шунингдек, депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партияларнинг 60 мингдан ортиқ вакиллари сайловни мониторинг қилиб борди.

Сайловни демократик принциплар асосида ўтказиш, ушбу жараёнда қонун ҳужжатларига амал қилинишини таъминлаш оркув ва участа сайлов комиссияларининг қонунийлик, коллегиаллик, ошкоралик, мустақиллик ва адолат тамойиллари асосида ушқоқлик билан фаолият кўрсатишлари ва вакиллари сайловни мониторинг қилиб борди.

Сайловни демократик принциплар асосида ўтказиш, ушбу жараёнда қонун ҳужжатларига амал қилинишини таъминлаш оркув ва участа сайлов комиссияларининг қонунийлик, коллегиаллик, ошкоралик, мустақиллик ва адолат тамойиллари асосида ушқоқлик билан фаолият кўрсатишлари ва вакиллари сайловни мониторинг қилиб борди.

Брифингда таъкидланганидек, Марказий сайлов комиссиясига сайлов якунларига таъсир қилиши мумкин бўлган сайлов тўғрисидаги қонунчилик талаблари бузилганилиги юзасидан маълумот ва мурожаатлар тушмади. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига бўлиб ўтган сайловда Ўзбекистон фуқаролари танланган демократик ҳуқуқий давлат ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш, ихтимой-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида ишлоҳотларни янада чукурлаштириш йўлини кўллаб-куватлашини яна бир бор намоён этилди.

(ЎЗА)

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси ўринбосари, Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси Озода Мухитдинова:

«Аёлни улуғлашватанини улуғлашдири...»

— Ўзбекистон касаба уюшмаларининг Ҳаракат дастурида аёлларнинг меҳнат килиш, эркин касб ташлаш, эркаклар билан тенг хукуклик каби хукукларини амалга ошириш масалалари устувор йўналиш этиб белгиланган.

Бугун ЎзКУФКга бирлашган касаба уюшма ташкилотларида 6 млн. 489 минг 835 нафар аъзонинг 42,2 фоизини, яъни 2 млн. 600 мингдан ортигини хотин-қизлар ташкил этиди. Уларнинг ижтимоий-иктисодий, хукукий манфаатларини химоялаш, хавфсиз меҳнат шароитини яратиш, жамият ва оиласдаги мавқенини кўтариш, соғломлаштириш борасидаги ишларни мувоффиклаштириш ва токомиллаштириш мақсадида ЎзКУФК мажлисининг «Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгашининг хотин-қизлар билан ишлаш комиссиясини тузиш тўғрисида»ги қарори ва «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» давлат дастури асосида Қорақалпогистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар касаба уюшма ташкилотлари бирлашмалари, тармоқ касаба уюшмалари Марказий кенгаchlari, туман, шаҳар кенгаchlari қошида хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари тузилиди. Худудий хотин-қизлар қўмиталари, давлат ва нодавлат ташкилотлар

билан ҳамкорликда хотин-қизларнинг манфаатларини химоя қилиш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда. Жамоа келишуви ва шартномаларини тузишда бунга алоҳида эътибор қаратилаяпти.

Айниқса, қишлоқда яшайдиган хотин-қизларни иш билан таъминлаш бўйича Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда кўп ишлар бажарилди. Жумладан, Қорақалпогистонда хотин-қизларни иш билан таъминлаш дастурига асосан 11000 дан ортиқ киши иш билан таъминланди. Шунингдек, юзлаб хотин-қизга имтиёзли кредит ажратилди.

Бухорода ўтказилган меҳнат ярмаркаларида 2953 нафар хотин-қиз ишли бўлди. Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи, «ДЭУ Бухоро текстил», «Бухоро Брилиант Silk» каби корхона ва ташкилотларнинг жамоа шартномаларида аёлларнинг ҳомиладорлик таътили 5 ойдан 6 ойгача узайтирилган.

Шунингдек, аҳоли банддигини таъминлаш мақсадида 2979 та фермер хўжалигига 298 мингта жўжа етказиб берилди. Натижада, вилоятда паррандачилик билан шуғулланадиган хўжаликлар сони 45 тага етди. Бундан ташқари, 51 та иссиқона ишга туширилди.

Аёлнинг биринчи вазифаси соғ-

лом авлодни вояга етказишидир. Мамлакатимизда она-бала саломатлигини муҳофоза қилишга катта эътибор қаратилган. Туғиш ёшидаги аёллар мунтазам тиббий кўрикдан ўтказилмоқда.

Алоқа ва ахборотлаштириш тизимидағи корхоналарда меҳнат қилаётгандарнинг 45 фойизини хотин-қизлар ташкил этади. Мазкур тармоқнинг жамоа шартномалари ва тарифи келишувларида иш берувчнинг мажбурияти сифатида иш ўринлари қисқарганда ёш мутахассис, битта ногирон болани тарбиялаётган, нафақа ёши арафасидаги, 12 ёшгача фарзандлари бор бўйлан аёлларни ишда қолдириш, 3 ёшгача фарзанди бор аёллар учун ҳафталик иш соатини 35 соатдан оширмаслик каби бандлар киритилган.

«Саломатлик» дастури асосида Андикон вилояти касаба уюшма ташкилотлари томонидан тармоқлараро тўрт босқичли спартакиада ўтказилди. Беллашувларда иштирок этган 40 мингдан ортиқ кишининг 22 мингга яқини хотин-қизлар эканлиги эътиборга молик. Бухорода хотин-қизлар ўртасида спортнинг 6 тури бўйича ўтган спартакиадада 1500 киши қатнашди. Хоразм, Сурхондарё, Қашқадарё, Тошкент ва Фарғона вилоят-

лари касаба уюшма ташкилотлари томонидан ўтказилаётган «Раҳбар аёллар спартакиадаси», «Отам, онам ва мен — спортчилар оиласи», «Алпомиш ва Барчиной» спорт тадбирлари иштирокчиларда катта тассурот қолдирмоқда.

Республика касаба уюшма ташкилотлари ташабуси билан хотин-қизларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш мақсадида турли учрашув, давра сұхбати, танловлар ташкил этилди. «Аёл — меҳр-муҳаббат тимсоли», «Она билан бола — гул билан лола», «Балли, қизлар» мавзусидаги маърифий тадбирлар шулар жумласидандир. Шунингдек, «Илнинг энг яхши фан ўқитувчиси», «Ил тарбиячиси», «Илнинг энг яхши ҳамшираси» каби танловларни ўтказиша ҳам касаба уюшма ташкилотлари фаол иштирок этмоқда.

Шунингдек, «Аёллар қўлда юқ кўтаришлари ва ташишлари бўйича йўл қўйиладиган чегаралар санитария нормалари»га асосан, аёлларнинг конституцион хукукларини химоялаш, ишловчи аёлларнинг ижтимоий ҳимояси, уларга иш жойлашида санитария-гигиена талабларига жавоб берадиган шароитни яратиш бўйича ҳудудларда корхона ва ташкилотлар раҳбарлари иштирокида семинарлар ҳам ўтказилмоқда.

Касаба уюшмалари ўқуви

Жамият ва аёл тараккиётнинг бир-бирига чамбарчас боғлиқ иккى ҳалқаси. Шу боис жамиятнинг барқамоллиги аёлга муносабат билан белгиланади. Бугун мамлакатимизда хотин-қизларнинг меҳнат килиши, иқтидорини кўрсатиши учун барча шароит мавжуд. Уларнинг кувончу ташвишларига шерик бўлиб, оғирини енгил қилаётган ташкилотлар талайгина, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси мазкур ташкилотларнинг энг нуғузлиси хисобланади. ЎзКУФК Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси бу борада аёлларнинг ишончли ҳимоячиси бўлмоқда.

Шу йил 10 январдан Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши ўқув марказида ЎзКУФ ҳамда Навой консалтинг борасидан ишларни ходимларни касаба уюшмаси хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси аъзоларининг ўқув машгулотлари бошланди.

Машгулотда Қорақалпогистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар кенгаши раислари ҳамда тармоқ кенгаchlari етакчи ҳамда мутахассисларидан иборат 26 тингловчи бир хафта қатнашади. Федерация кенгаши мутасаддилари, хукушунослар ҳамда Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси, Олий Мажлиснинг инсон хукуклари бўйича вакили, Республика «Оила» илмий маркази, Солиқ академияси, Тошкент аҳборот технологиялари университети, ТДҶОИ олимлари, давлат ва жамоат ташкилотлари вакилларининг «Гендер ва ҳозирги замон. Касаба уюшма ташкилотларининг вазифалари», «Соғлом руҳият — соглом турмуш», «Гендер ва ижтимоий шерикчилик», «Касаба уюшма ташкилотларида ҳисобот сайловлар», «Иш жойларida хотин-қизлар хукуклари поймол этилишининг олдини олиш» каби мавзулардан гирифатларидан тингловчиларда катта қизиқиш ўйғотди.

Кечаги машгулотда «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари бош мухаррири Абдухолик Абдураззоковнинг «Оммавий аҳборот воситаларининг жамиятдаги ўрни»

Эзгу фикрлар баҳсларда чархланади

номли маъруzasи иштирокчиларни фикр-мулоҳзага чорлади.

— Матбуот жамият ва ҳалқ ўртасидаги маънавият кўприги. Газетамиз кенг қучоқ ёзиб ҳалқ ичига кириб бораётган экан, бу энг аввало, касаба уюшмаси фаллари билан ҳамкорлигимиз самарасидир. Жамият тараккиётida аёлнинг ўрни бекиёс. Мустақиллик хотин-қизлар учун кенг имконият ўзигини очди. Айниқса, бугунги кунда уларнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги фаоллиги бирмунча ортди. Буларни имкон қадар газетамида ёритиб келаяпмиз. Қолаверса, бугун ҳоҳ у давлат ташкилоти, ҳоҳ нодавлат ташкилоти бўлсин, олдимизга кўйилган олий мақсад том маънода баркамол авлодни тарбиялаб, вояга етказишига қаратилган.

Газетамиз Касаба уюшмалари Федерацияси хотин-қизлар билан ишлаш комиссиясининг аёллар манфаатларини химоялаш борасидаги ишларини ҳаммиша кўллаб-кувватлайди ва бу эзгу ишда уларни энг ишончли ҳамкор деб билади.

Ўқув машгулоти жонли мулокот тарзида давом этди.

Гўзал ТЎХТАЕВА, Тошкент вилоят соғлини сақлаш ходимлари касаба уюшмаси кенгаши раиси:

— Мазкур машгулотлар менда катта таассурот қолдирапти. Ўқув жараёнда кўп жиҳатларни ўргандим. Бунинг учун Федерация кенгашига миннатдорчиллик билдираман. Албатта, ўргангиларимни ҳаётга татбиқ этиши ниятидан.

Вилоятимизда ишловчи ходимларнинг кўлчилги аёллар. Чунончи, бугун саноат ва қишлоқ хўжалигига ишлаётганлар, айниқса, тадбиркор ва фермер аёллар сафи анча кенгайди. Айни пайтада улар иқтисодиётимизни ривожлантишига хисса кўшиб келмоқда.

Вилоят ҳоҳимлиги маҳсус ишчи гурухи тузиб, аҳолининг репродук-

тив саломатлигини мустаҳкамлаш, соглом бола туғилиши, хисмоний ва маънавий баркамол авлодни тарбиялаш юзасидан қишлоқ аҳолиси ўртасида тушунтириш ишларини олиб бораётган. Касаба уюшма вакили сифатида комиссия аъзолари билан бирга Паркент ҳамда Янгийўл туманларида

ийл тармоғимизда унинг обуначилари кўйайди. Таклифим: касаба уюшма тизимида катта тажрибага эга бўлган ва яхши ташабус кўрсатиб ишлаётган етакчилар фаолияти газета орқали оммавийлаштирилса, келгуси ишимизда бизга аскотади. Яна хукушунослар, меҳнат мухофазаси мутахассислари амалга ошираётган ишлар ҳақида кўпроқ мақла берриб борисса.

Шодмоной АДАМОВА, Хоразм вилоят агросаноат мажмуюи ходимлари касаба уюшмаси кенгаши етакчи мутахассиси, вилоят хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси ўринбосари:

— Бугун замон билан ҳам нафас бўлмай олдинга қадам босолмайсан. Машгулотларда аёллар масаласига эътиборни кучайтириш, уларга ҳар томонлама мадад бериш учун нималарга аҳамият бериш кераклиги ҳақида атрофлича билим ва кўникмага эга бўлаяпмиз.

«Ishonch» газетаси Хоразмда жуда машҳур. Бунда вилоят мухаррири Муҳаббат Тўрабоевнинг хизмати катта. Унинг саъй-ҳаракати билан бирча тармоқларда амалга оширилган ишлар, етакчиларнинг эзгу фаолияти матбуотда акс этмоқда. Ўтган йили менинг ҳам тўртта мақолам чоп этилди. Ҳатто «Инсонга наф келтириш — олий баҳт» танловида голиб бўлдим. Бу йил ҳамкорлигимизни янада кучайтирамиз.

Саҳифани «Ishonch» мухбари Амина КОДИРОВА тайёрлади

— Касаба уюшмалари зиммасига ходимлар, айниқса, аёлларнинг ижтимоий-иктисодий ва хукукий манфаатларини химоя қилишдек масъулнинг вазифа юқланган. Газета саҳифаларида бу ҳақда мақолалар эълон қилинётгани биз учун яхши бўляяпти. Фурсатдан фойдаланиб айтмоқиманки, сўнгти йилларда газета жуда қизиқарли ва кўнгилга яқин бўлиб чиқмоқда. Шу боис бу

— Мазкур машгулотлар менда катта таассурот қолдирапти. Ўқув жараёнда кўп жиҳатларни ўргандим. Бунинг учун Федерация кенгашига миннатдорчиллик билдираман. Албатта, ўргангиларимни ҳаётга татбиқ этиши ниятидан.

— Касаба уюшмалари зиммасига ходимлар, айниқса, аёлларнинг ижтимоий-иктисодий ва хукукий манфаатларини химоя қилишдек масъулнинг вазифа юқланган. Газета саҳифаларида бу ҳақда мақолалар эълон қилинётгани биз учун яхши бўляяпти. Фурсатдан фойдаланиб айтмоқиманки, сўнгти йилларда газета жуда қизиқарли ва кўнгилга яқин бўлиб чиқмоқда. Шу боис бу

Душанба

05.55 Кўрсатувлар дастури.
06.00 «Ассалом, Узбекистон!»
07.00 «Иқлим».
07.05 ТВ - анонс.
07.10 Миллий сериал: «Турмуш чорраҳаларида».
08.00 «Таҳлилнома».
08.40 ТВ - анонс.
08.45 - 09.25 «Маънавият» дастури.
•Болалар сайдераси:
09.25 «Болалар дунёси».
09.45 «Иккى хин», М/ф.
09.55 «Мұхаббат вальси», Т/с.
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ - анонс.
11.15 «Кишилк шифокори».
11.40 «Тайёр муборак».
11.55 ТВ - анонс.
12.00 «Ассалом, Узбекистон!»
12.50 «Иқлим».
12.55 ТВ - анонс.
13.00 Миллий кино: «Ёдгор».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Ватанпарвар».
15.00 «Олам ва одам» дастури: «Ер сайдераси».
15.50 ТВ - анонс.
15.55 «Оғажий».
16.20 «Менинг оиласи».
16.40 «Иккى дарё орагидига».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ - анонс.
17.15 «Худудлар ҳаёт».
•Болалар сайдераси:
17.35 «Эртаклар - яшилика етаклар».
17.55 «ТВ - бизнес хабарлари».
18.00 «Олтин мерос».
18.10 Миллий сериал: «Умр манзаралари».
18.45 «Кун мавзуси».
18.55 ТВ - анонс.
19.00 «Навоним инглаш».
19.20 «ТВ - шифокор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» /рус/.

12.00 «Ассалом, Узбекистон!»
12.50 «Иқлим».
12.55 ТВ - анонс.
13.00 Миллий сериал: «Умр манзаралари».
•Болалар сайдераси:
13.35 «Андерсен эртаклари» М/с.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Оидин ҳаёт». Ток-шоу.
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Ер сайдераси».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 ТВ - анонс.
16.15 «Мен ёшлиман».
16.30 «Очун».
16.40 «Иккى дарё орагидига».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ - анонс.
17.15 «Худудлар ҳаёт».
•Болалар сайдераси:
17.35 «Эртаклар - яшилика етаклар».
17.55 «ТВ - бизнес хабарлари».
18.00 «Олтин мерос».
18.10 Миллий сериал: «Умр манзаралари».
18.45 «Кун мавзуси».
18.55 ТВ - анонс.
19.00 «Ватаниниң күйлайман».
19.20 «Ахборот».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» /рус/.

Чоршанба

05.55 Кўрсатувлар дастури.
06.00 «Ассалом, Узбекистон!»
07.00 «Иқлим».
07.05 ТВ - анонс.
07.10 Миллий сериал: «Турмуш чорраҳаларида».
08.00 «Ахборот».
08.35 ТВ - анонс.
08.40 - 09.20 «Маънавият» дастури.
•Болалар сайдераси:
09.20 «Оғ». М/ф.
09.40 «Худудлар ҳаёт».
10.00 «Мұхаббат вальси», Т/с.
11.00 «Ахборот».
11.10 «ТВ - шифокор».
11.15 «Кун мавзуси».
11.25 Миллий сериал: «Хаёт жилгалари».
11.35 «Андерсен эртаклари» М/с.
12.00 «Ахборот» /рус/.

12.55 ТВ - анонс.
13.00 «Олам ва одам» дастури: «Хашоратлар».
13.35 - 23.40 Тунги наволар.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Рангин дунё».
14.40 «Эркин итиксодёт».
15.00 «Олам ва одам» дастури: «Тирик сайдера».
15.55 ТВ - анонс.
16.00 «Ахборот» /рус/.

16.10 «Ахборот» /рус/.

16.15 «Айлан».

16.20 «Ахборот» /рус/.

16.25 «Ахборот» /рус/.

16.30 «Ахборот» /рус/.

16.35 «Ахборот» /рус/.

16.40 «Иккى дарё орагидига».

16.45 «Ахборот» /рус/.

16.50 «Мұхаббат вальси», Т/с.

16.55 «Ахборот» /рус/.

16.60 «Олам ва одам» дастури: «Хашоратлар».

16.65 «Ахборот» /рус/.

16.70 «Ахборот» /рус/.

16.75 «Ахборот» /рус/.

16.80 «Ахборот» /рус/.

16.85 «Ахборот» /рус/.

16.90 «Ахборот» /рус/.

16.95 «Ахборот» /рус/.

17.00 «Ахборот» /рус/.

17.05 «Ахборот» /рус/.

17.10 «Ахборот» /рус/.

17.15 «Ахборот» /рус/.

17.20 «Ахборот» /рус/.

17.25 «Ахборот» /рус/.

17.30 «Ахборот» /рус/.

17.35 «Ахборот» /рус/.

17.40 «Ахборот» /рус/.

17.45 «Ахборот» /рус/.

17.50 «Ахборот» /рус/.

17.55 «Ахборот» /рус/.

18.05 Миллий сериал: «Умр манзаралари».

18.20 «Тақдир түхфаси», Т/с 14- кисм.

19.25 «Имоя».

19.35 Миллий сериал: «Мұхаббатим қисматим» 3-кисм.

20.00 «Пойтахт».

20.20 Бизнес-«Пойтахт».

20.25 «Анчик ёлғон», Т/с.

21.00 «Менинг маҳаллам».

21.15 «Анонс».

21.20 Мумтоз наволар.

21.30 «Пойтахт» /рус/.

21.40 «Репортаж», /рус/.

22.00 «Кино SMS со звёздами».

22.05-23.45 «Дон со скідкой», X/ф.

Чоршанба

07.25 Кўрсатувлар тартиби.
07.30 «Салом, Тошкент!»
08.30 «Винни Пух саргузашлари», М/ф.
09.45 «Фаронилик бекати».
10.00 Мумтоз наволар.
10.05 «Анонс».
10.10 «Эсмәральда», Т/с. 2-кисм.
10.40 «Карвонсарой».
10.50 «Саргузашлар ороли».
11.15 «Мисс Марпл», Т/с /рус/ 10-кисм.
11.40 «Анонс».
11.45 «Оши бўёчи ҳақида эртак», Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Йўларим».
15.00 «Пойтахт».
15.15 «Эсмәральда», Т/с. 3-кисм.
15.45 «Кўшлар ҳақида ҳақиқат», X/ф. 1-кисм.
16.35 «Шоҳ сulton ҳақида эртак», М/ф.
17.25 «Карвонсарой».
17.35 «Анонс».
17.40 «Тошкентда латифа».
17.55 «Йўларим».
18.00 «Пойтахт».
18.20 «Тақдир түхфаси», Т/с 15- кисм.

19.25 «Саломат бўлинг!»

19.35 Миллий сериал: «Мұхаббатим қисматим» 4-кисм.

20.00 «Пойтахт».

20.25 «Анчик ёлғон», Т/с.

21.00 «Дунё» теледастури.

24.55 «Йўларим».

15.10 «Эсмәральда», Т/с. 5-кисм.

16.35 «Мумтоз наволар».

17.30 «Премьера».

17.35 «Менинг севардим», Б/ф.

18.00 «Пойтахт».

18.20 «Тақдир түхфаси», Т/с 16-кисм. /Якулович/.

19.25 «Этъиқод».

19.35 Миллий сериал: «Мұхаббатим қисматим» 5-кисм.

20.00 «Пойтахт».

20.25 «Анчик ёлғон», Т/с.

21.10 «Анонс».

21.15 «Мумтоз наволар».

21.25 «Анонс».

21.30 «Пойтахт» /рус/.

21.50 «Экономическое ревю».

22.00 «Кино SMS со звёздами».

22.05 - 23.45 «Банковский билет в миллион фунтов стерлингов», X/ф.

Сешанба

Хурматли телетомошибинлар! Профилактика муносабати билан 19 январ куни.
«TOSHKENT» телеканали узининг кўрсатувлар дастурига соат 14.55дан бошлади.
14.55 Кўрсатувлар тартиби.
15.00 «Пойтахт».
15.10 «Анонс».
15.15 «Эсмәральда», Т/с. 4-кисм.
15.45 «Кўшлар ҳақида ҳақиқат», X/ф. 2-кисм.
16.40 Миллий сериал: «Мұхаббатим қисматим» 2-кисм.
17.05 «Асалари бўлган экан», М/ф.
17.20 «Карвонсарой».
17.30 «Анонс».
17.35 «Истебод».
17.50 «Йўларим».
17.55 «Анонс».
18.00 «Пойтахт».

07.25 Кўрсатувлар тартиби.

07.30 «Салом, Тошкент!»

O'zbekiston

Жума

12.00 «Ассалом, Узбекистон!»
12.50 «Иқлим».
13.00 Миллий сериал: «Умр манзаралари».
13.35 «Андерсен эртаклари», М/с.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Оидин ҳаёт». Ток-шоу.
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Ер сайдераси».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 ТВ - анонс.
16.15 «Мен ёшлиман».
16.30 «Батаниниң күйлайман».
17.00 «Ахборот» /рус/.

17.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.

17.30 ТВ - анонс.

17.35 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Таълима га зътибор - келажакка зътибор».

18.00 «Ахборот» /рус/.

18.10 «Ахборот» /рус/.

18.20 «Ахборот» /рус/.

18.30 «Ахборот» /рус/.

18.40 «Ахборот» /рус/.

18.50 «Ахборот» /рус/.

18.55 «Ахборот» /рус/.

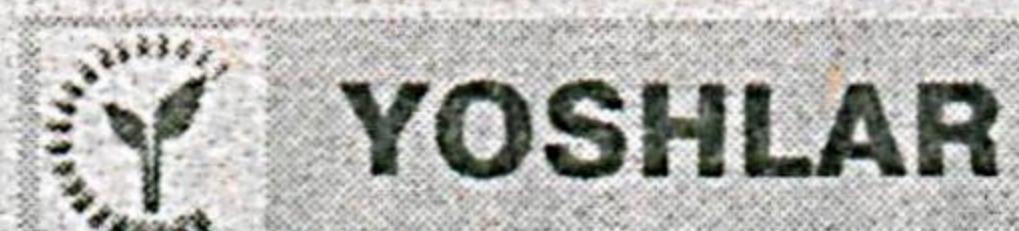
18.60 «Ахборот» /рус/.

18.70 «Ахборот» /рус/.

18.80 «Ахборот» /рус/.

Душанба

- 12.55 «Навоий хазинаси».
- 13.00 «ДАВР».
- 13.10 «Давринг боласи».
- 13.20 «Миллий мультфильм».
- 13.40 «Сирли ўрмонча».
- 13.55 «Чашма».
- 14.00 «Салом, ёшлар!».
- 14.30 «Афсона ва ҳақиқат».
- 15.20 «Серхли кўллар».
- 15.55 «Мұхаббат изхори».
- 16.00 «ДАВР».
- 16.10 «Давринг боласи».
- 16.20 «Күнучка Рекс», М/с.
- 16.40 «Биология дарси».
- 16.50 «Болалар табассуми».
- 17.00 «Калбимда сенсан» Б/ф. 1-кисм.
- 18.40 2010 - Баркамол авлод иили: «Келаҳак залари».
- 18.50 «ЎзЕХ».
- 18.55 «Баркамоллик сари».
- 19.00 «ДАВР».
- 19.30 «Севги стратегияси», Т/с.
- 20.20 «Қиши хаёли».
- 21.00 «Телетухфа».
- 21.55 «Таскин».
- 22.00 «ДАВР».
- 22.30 «Тошкент музеялари».
- 22.40 Миллий сериал: «Қалдиғочлар яна қайтади».
- 23.40 «Табассум қил!».
- 00.10 «Илҳом қанотлари».
- 01.00 «Юрт тинчлиги».

YOSHLAR

Сешанба

- 06.55 Дастурнинг очилиши.
- 07.00 «Салом, ёшлар!».
- 07.30 «Давринг боласи».
- 07.40 «Мультпанорама».
- 08.35 Хоразм вилоят телерадиокомпанияси тақдим этади: «Аёл қалий».
- 08.55 «Мұхаббат изхори».
- 09.00 «Шерорак», Т/с.
- 09.50 «Келаҳак залари».
- 10.00 «Камолот» ҳабарлари.
- 10.10 2010 - Баркамол авлод иили: «Бутундан эсалик».
- 10.30 «Мұхжизавий дүнә».
- 12.00 «Севги стратегияси», Т/с.
- 12.50 «Телетухфа».
- 12.55 «Навоий хазинаси».
- 13.00 «ДАВР», Ҳафта яуни.
- 13.30 «Давринг боласи».
- 13.40 «Миллий мультфильм».
- 14.00 «Салом, ёшлар!».
- 14.30 «KINOMANIYA».
- 15.00 «Илҳом қанотлари».
- 15.50 «Тошкент музейлари».
- 15.55 «Бахтигини авайла».
- 16.00 «ДАВР».
- 16.10 «Давринг боласи».
- 16.20 «Күнучка Рекс», М/с.
- 16.40 «Биология дарси».
- 16.50 «Болалар табассуми».
- 17.00 «Калбимда сенсан» Б/ф. 1-кисм.
- 18.40 2010 - Баркамол авлод иили: «Корақалпок ёшлар».
- 20.50 «Тавалло».
- 21.00 «Телетухфа».
- 21.05 «Шерорак», Т/с.
- 21.55 «Таскин».
- 22.00 «ДАВР».
- 22.30 «Софигин көрлари».
- 22.40 Миллий сериал: «Қалдиғочлар яна қайтади».
- 23.40 «Табассум қил!».
- 00.10 «Илҳом қанотлари».
- 01.00 «Юрт тинчлиги».

Чоршанба

- 06.55 Дастурнинг очилиши.
- 07.00 «Салом, ёшлар!».
- 07.30 «Давринг боласи».
- 07.40 «Мультпанорама».
- 08.00 Миллий сериал: «Чорраҳадаги уй».
- 08.35 «Соглик - бойлик».
- 08.55 «Тошкент музеялари».
- 09.00 «Шерорак», Т/с.
- 09.50 «ЎзЕХ».
- 10.00 Миллий сериал: «Чорраҳадаги уй».
- 10.35 «Таскин ва таассурот».
- 10.55 «Мұхаббат изхори».
- 10.90 «Шерорак», Т/с.
- 11.20 «Севги стратегияси», Т/с.
- 12.50 «ЎзЕХ».
- 12.55 «Навоий хазинаси».
- 13.00 «ДАВР».
- 13.10 «Давринг боласи».
- 13.20 «Миллий мультфильм».
- 13.40 «Сирли ўрмонча».
- 13.55 «Чашма».
- 14.00 «Салом, ёшлар!».
- 14.30 «Инсон психологияси».
- 15.00 «Yoshlar-FM».
- 15.25 «Самарханд жаҳоюри».
- 15.55 «Мұхаббат изхори».
- 16.00 «ДАВР».
- 16.10 «Давринг боласи».
- 16.20 «Күнучка Рекс», М/с.
- 16.40 «Биология дарси».
- 16.50 2010 - Баркамол авлод иили: «Китоб - офтоб».
- 17.00 «Ягонам ўзинг». Б/ф. 2-кисм.
- 18.40 «Согигин көрлари».
- 18.50 «ЎзЕХ».
- 18.55 «Баркамоллик сари».
- 19.00 «ДАВР».
- 19.30 «Севги стратегияси», Т/с.
- 20.20 «Илҳом қанотлари».
- 21.00 «Телетухфа».
- 21.50 «Шерорак», Т/с.
- 22.30 «Тавалло».
- 22.40 Миллий сериал: «Қалдиғочлар яна қайтади».
- 23.40 «Калпок». Ҳажвия.
- 00.10 «Илҳом қанотлари».
- 01.00 «Юрт тинчлиги».

Душанба

- Телемошабнилар дилматиги!
- Профилактика мұносабеті билан: 18 ғундуқ күни
- «Sport» телерадиоканалы үз кўрсатувларини 18.00 дан бошлиди.

...

- 18.00 «Болалар майдончasi».
- 18.10 «Шоукупа».
- 18.30 «Хабарлар» (рус тил)
- 18.55 Футбол - 2009. ОЧЛ «Ал Хилол» - «Пахтакор».
- 20.40 «Футбол шархи».
- 21.10 «Чемпионлик орзу».
- 21.40 «Хабарлар» (узб. тил)
- 22.05 Интерфутбол.
- 23.40 Биатлон. Кубок мира.
- 00.20 «Туннинг осуда бўлсин!»

Сешанба

- 7.00 «Хабарлар».
- 7.25 «Болалар майдончasi».
- 7.35 «Бодрое утро».
- 8.35 «Малахов +».
- 9.25 «Чемпионлик орзу».
- 10.00 Лыжные гонки. Кубок мира.
- 10.30 Прыжки на лыжах с трамплина.
- 11.00 - 13.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. У - 20. 1/4 финал. Италия - Венгрия.
- 18.00 «Болалар майдончasi».
- 18.10 Футбол. Обзор матчей чемпионата Испании.
- 18.30 «Хабарлар» (рус тил)
- 18.55 Футбол - 2009. ОЧЛ «Пирози» - «Бунёдкор».
- 20.30 Биатлон. Кубок мира.
- 21.10 «Чемпионлик орзу».
- 21.40 «Хабарлар» (узб. тил)
- 22.05 Интерфутбол.
- 23.45 Тенис. Австралия очик чемпионати.
- 00.45 «Туннинг осуда бўлсин!»

Чоршанба

- 7.00 «Хабарлар».
- 7.25 «Болалар майдончasi».
- 7.35 «Бодрое утро».
- 8.35 «Малахов +».
- 9.25 «Чемпионлик орзу».
- 10.00 Горные лыжи. Кубок мира.
- 10.30 Прыжки на лыжах с трамплина.
- 11.00 - 13.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. У - 20. 1/4 финал. Италия - Венгрия.
- 18.00 «Болалар майдончasi».
- 18.10 «Футбол мундиал».
- 18.30 «Хабарлар» (рус тил)
- 18.55 Футбол - 2009. ОЧЛ «Пахтакор» - «Ал Итиҳод».
- 20.30 Биатлон. Кубок мира.
- 21.10 «Чемпионлик орзу».
- 21.40 «Хабарлар» (узб. тил)
- 22.05 Интерфутбол.
- 23.45 Тенис. Австралия очик чемпионати.
- 00.45 «Туннинг осуда бўлсин!»

Душанба

- 07.00 Узбек наволари
- 08.00 Сериал «Жассига ухшаши йўқ».
- 08.30 Концерт
- 10.30 Узбек наволари
- 11.30 «2012» ҳуд. фильм
- 14.20 Prime time (рус)
- 14.30 «Премьера» (рус)
- 15.00 Сериал «Жассига ухшаши йўқ».
- 15.30 Сериал «ТАЙНЫ СМОЛВИЛЯ».
- 16.30 Узбек наволари
- 18.30 Сериал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙЎҚ».
- 19.00 Узбек наволари
- 21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС».
- 22.00 «ПРИВЫЧКА ЖЕНЬТЬСЯ» ҳуд. фильм
- 00.10 Миксер

TV-MARKAZ

- 10.30 Узбек наволари
- 11.30 «Тюряга» ҳуд. фильм
- 13.30 Узбек наволари
- 14.20 Prime time (рус)
- 14.30 «Кинокурьер»
- 15.00 Сериал «Жассига ухшаши йўқ».
- 15.30 Сериал «ТАЙНЫ СМОЛВИЛЯ».
- 16.30 Узбек наволари
- 18.30 Сериал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙЎҚ».
- 19.00 Узбек наволари
- 21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС».
- 22.00 «АНГЛИЙСКИЙ ПАЦИЕНТ».
- 00.50 Миксер

Пайшанба

- 07.00 Узбек наволари
- 07.30 Prime time (рус)
- 07.40 Узбек наволари
- 08.00 Сериал «Жассига ухшаши йўқ».
- 08.30 Узбек наволари
- 09.30 Сериал «Лас-Вегас».
- 10.30 Узбек наволари
- 11.30 «Привычка жениться» ҳуд. фильм
- 14.30 Премьера (узб.)
- 15.00 Сериал «Жассига ухшаши йўқ».
- 15.30 Сериал «ТАЙНЫ СМОЛВИЛЯ».
- 16.30 Узбек наволари
- 17.00 Узбек наволари
- 18.00 Prime time (рус)
- 18.10 Узбек наволари
- 18.30 Сериал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙЎҚ».
- 19.00 Узбек наволари
- 21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС».
- 22.00 «АЧИК ХАЁТ» бадий фильм
- 23.40 Миксер

Жума

- 07.00 Узбек наволари
- 08.00 Сериал «Жассига ухшаши йўқ».
- 08.30 Узбек наволари
- 09.30 Сериал «Лас-Вегас».

- 21.55 «Таскин».
- 22.00 «ДАВР».
- 22.30 «Қиши хаёли».
- 22.40 Миллий сериал: «Қалдиғочлар яна қайтади».
- 23.40 «Табассум қил!».
- 00.10 «Жаҳон операси».
- 01.00 «Юрт тинчлиги».

Жума

- 06.55 Дастурнинг очилиши.
- 07.00 «Салом, ёшлар!».
- 07.30 «Давринг боласи».
- 07.40 «Мультипанорама».
- 08.00 Миллий сериал: «Чорраҳадаги уй».
- 08.35 «Севги стратегияси», Т/с.
- 09.00 «Шерорак», Т/с.
- 09.50 «ЎзЕХ».
- 10.00 «Балтингни авайла».
- 10.10 «Чемпион».
- 10.30 «Мұхжизавий дүнә».
- 12.00 «Севги стратегияси», Т/с.
- 12.50 «ЎзЕХ».
- 12.55 «Навоий хазинаси».
- 13.00 «ДАВР».
- 13.10 «Давринг боласи».
- 13.20 «Сирли ўрмонча».
- 14.00 «Салом, ёшлар!».
- 14.30 «Тавалло».
- 18.30 2010 - Баркамол авлод иили: «Калдиғочлар яна қайтади».
- 18.40 2010 - Баркамол авлод иили: «Корақалпок ёшлар».
- 19.00 «ДАВР».
- 19.30 «Севги стратегияси», Т/с.
- 20.20 «Қиши хаёли».
- 21.00 «Телетухфа».
- 21.55 «Таскин».
- 22.00 «ДАВР».
- 22.30 «Тошкент музеялари».
- 22.40 Миллий сериал: «Қалдиғочлар яна қайтади».
- 23.40 «Табассум қил!».
- 00.10 «Балтбаш наволар».
- 01.00 «Юрт тинчлиги».

Пайшанба

- 06.55 Дастурнинг очилиши.
- 07.00 «Салом, ёшлар!».
- 07.30 «Давринг боласи».
- 07.40 «Мультипанорама».
- 08.00 Миллий сериал: «Чорраҳадаги уй».
- 08.35 «Севги стратегияси», Т/с.
- 09.00 «Шерорак», Т/с.
- 09.50 «ЎзЕХ».
- 10.00 «Балтингни авайла».
- 10.10 «Чемпион».
- 10.30 «Мұхжизавий дүнә».
- 12.00 «Севги стратегияси», Т/с.
- 12.50 «ЎзЕХ».
- 12.55 «Навоий хазинаси».
- 13.00 «ДАВР».
- 13.10 «Давринг боласи».
- 13.20 «Сирли ўрмонча».
- 14.00 «Салом, ёшлар!».
- 14.30 «Тавалло».
- 18.30 «Софигин көрлари».
- 18.40 2010 - Баркамол авлод иили: «Yoshlar-FM».
- 20.20 «Телетухфа».
- 21.05 «Шерорак», Т/с.
- 21.55 «Таскин».
- 22.00 «ДАВР».
- 22.30 Жаҳон киноси: «Ҳаммаси яхши».
- 00.00 «Туғиг парваз».
- 00.30 Жаҳон киноси: «Ақа-уза Гриммлар».
- 02.20 «Юрт тинчлиги».

Якшанба

- 06.55 Дастурнинг очилиши.
- 07.00 «Yoshlar-FM».
- 07.30 «Согигин көрлари».
- 07.40 «Риқшаба нонуштаси».
- 08.00 Миллий кино: «Чашма».
- 09.10 «Тавалло».
- 09.20 «Езбегим матолари».
- 09.40 2010 - Баркамол авлод иили: «Соглик - бойлик».
- 10.00 «Ват

Бундан ўн түрт йил аввал Тұрақуловнинг бояғдан ном-нишон йўқ эди. Бўлажак боф унинг кўнгли-ю кўзлари қароғида гуркираб турарди.

Машойхлар «Эллинг оғзига элак тутиб бўлмайди» деб топиб айтишган. Ўн түрт йил илгари кимдир Тұрақулов сайхонликда юз машина тош териб олди деса, бошқа бирор бирор кимса Тұрақуловлар терган тошни тарозида тортиб кўргани йўқ. Тұрақулов аёли Манзура, ўғиллари Музаффар ва Фозилжон билан бир йил давомида тошлар билан олишиб кун ўтказганилиги бор гап. Тошлар ҳамқишлоқларнинг иморатларига ишлатилди. Боннинг гиратрофига девор бўлди. Шу тошлардан тўғон ясалиб, сойнинг ярим тегирмон суви икки қулоч баландликдаги боф ичига олиб ўтилди.

Ўша йиллари Юқори Сармичу Пастки Сармичда Тұрақуловнинг ўзи, оиласи ва юмуши хусусида гап деганлари учргандан учриди.

— Хайф меҳнат, хайф вақт.

— Шу тошлода боф унса, отимни бошқа кўйман. Мамарайимга бир бало бўлган шекилли...

— Отанг чорвадор бўлса, энанг чорвадор бўлса, беш-ўнта мол қилиб маза қилиб яшамайсанми?!

Одамлар бу қорамагиз йигит ҳақида ўтириб гаплашдилар. Ёнбошлаб гаплашдилар. Тик туриб гапиргандар ҳам талай бўлди. Чанғанлари совуқ чой хўплаб гапирди. Элчилик-да бу! Шунча гапни Тұрақулов бир кулоги билан эшитиб, иккинчи қулоғидан чиқириб юбораверди.

Ниҳоят, 1996 йилнинг феврали адогида икки гектарлик тошдан холи майдонга юзлаб туп ўрик ниҳоллари ўтқазилди. Саврнинг бошларида ниҳоллардаги куртаклар кўз ёрди. Кўз ёрган куртаклар баргга айланди. Тұрақуловнинг юраги ростмана энтиди. «Манзура, Музаффар, Фозилжон... Яхшилаб эшитиб олинглар, бу боннинг номини «Ўзбекистон мустақиллигининг 5 йиллиги» деб атаймиз. Шу богимиз йиллар ўтиб қишлоғимизга кўрк бўлади...».

Тұрақулов гапиришга гапирди-ю, юзлари қизарип кетди. Деганлари ўзига ҳавои гапдай туолди. Бирок хотини-ю болалари унинг гапларини мароқ билан эшитганлигини қўриб, таскин топгандай бўлди.

Тұрақулов деганларимиз тиниб-тинчимас бофбон чиқиб қолди. Бир қарасангиз, қаламча-ю кўчат елкалаб Самарқанду Хоразмда юрган бўлди, бир қарасангиз, Андижону Фарғонани кезаётган бўлди. Қаерда яхши меванинг данаги-ю дарагани эшитса яқинларининг «ҳай-ҳай»-ларига қарамай ўша ёқа жўнаб қоладиган одат чиқарди.

Ҳавасли одам ёқаси йиртиқ қўйлак кийса ҳам истараси барига иссиқ қўринаверади. Кузатган бўлсангиз ҳавасли одамнинг юзи билан кўзи қўшилиб кулади. Сармичликлар ана шундай тоифага мансуб қишилардир. Аммо гуруч курмаксиз бўлмайди. Тұрақуловнинг ташаббуси, ҳаракатчанлиги етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган ҳамқишлоқларига кувуда пишиштган саримойдай ёки тушди десак ёлғон айтган бўламиз.

...У қишлоқда йўклигига кимлардир бофдаги ниҳолларни суғуриб, синдириб, сойга улоқтириб юборарди. Яна кимлардир сичонкулоч бўлиб барг ёзган кўчатларни кетмону теша билан чопиб кетарди. Бу ҳолда унинг икки қоши ўтрасида тугунчалар пайдо бўларди десак вазият ойдинлашмайди. Мамарайимнинг дили оғирди, оғригандаги ҳам қаттиқ оғирди. Кўп бора шайтонга ҳай берди. Гувала ўй қаршисидаги кўчатзорида яш-

наб турган қаламча-ю ниҳоллар жонига оро кирди. Нобуд бўлган кўчатлар янгилари билан тўлғазилди. Бу иш бир неча йил давом этди. Шу тариқа икки гектарлик боф тўрт гектарга етди.

Тұрақулов кийган неча-неча оқ яктакларнинг ёқалари жиққа-жиққа терларга ботди. Ҳафталар ойларга, ойлар йилларга уланди. Сармич қирлари, даштлари неча-неча бор лола-ю қизғалдоқлардан алвон-алвон тусга кирди. Бўзтўргайлар ёниб-ёниб кўйлади. Ковуллар қипказириб пишиди.

Үрик, анжир, шафтоли, нок ва токларнинг илдизлари замин бағрига чукур ботиб, танлари-ю жонларига ризқ қидирди. Ниҳоллар дараҳтларга айланди. Эндиликда уларни суғуриб олишга, синдириб ташлашга ҳасадгўйларнинг кучлари етмай қолди.

Учинчи йилга бориб боғлар ҳосилга кирди. Тұрақуловнинг қошлиари ўтасидаги довчадек тугунлар беиз йўқолди. У яна куладиган,

тарқатаётib кимларгadir уч-тўрт йил аввали киммишларини эслатса бўларди. Эслатса, эҳтимол, ўрини бўларди. Эслатса асакаси кетмасди. Бироқ биз нима қиляйлик, унинг бўлгани шу...

Тепаликдаги гувала уй билан қишлоқнинг оралиғи бир ярим-икки чақирим келади. Қишлоқ билан ўша уй, ўша боғни торгина бир сўқмоқ бирлаштириб туради. Буни қарангки, сўқмоқ йилдан-йилга кенгайиб борди. Кимдир сайгла ошиди, кимдир туршак илинжиде юкорига урлади. Яна бошқа бирор кўчуту қаламча сўраб Мамарайимни тез-тез йўқлайдиган бўлди. «Хусни Юсуф», «Дилафрўз», «Шоҳиди аъло», «Нани» деб аталувчи олмаю узум, току анжирларнинг эртапишар, ўртапишар, кечпишар навлари аввал қишлоқ боғларини тўлдирди. Сўнгра Янгибод туманинг ўнлаб, юзлаб боғларига кўрку ма-лоҳат нафасини уфурди.

ошибди. Биз ана шу рақам хусусида сўраганимизда Тұрақулов жилмайди: «Уларни ким санабди дейсиз! Кузда олиб кетишади. Кўкламда олиб кетишади. Мен дафтар тутиб даромаду буромадни очиги ёзиб юрмайман....» Мамарайим Тұрақулов боғига келган ҳар бир одамга одатда битта гапни, яни ийл – ўн икки ой ўригу туршак та-новвул қилишини таъкидлаб чарчамайди.

— Сизларга бир гапни айтсам балки ишонмассизлар, — дейди у.

— Москвадаги бир меҳмонхонада етимиши қоралаган устозим билан бирга туриб қолдик. Бир кун ана шу устозим қўлимга қофоз тутқазиб, дорихонага бориб келишимни илтимос қилди. Буни қарангки, удори деб атаган нарса Ўзбекистонда етиштирилган бир ҳовчун чангли, ҳас-ҳашак ёпишган туршак экан. Менинг ҳайронлигимни кўриб, устозим эллик йилдан буён ҳар куни туршак истеъмол қилишини, шу туршак туфайли юрак хасталиги нелигини билмай келаётганини гапириб берганди. Ким билсин боққа ҳавас, боғбонликка иштиёқ касалига мен ўшанда чалингандирман.

— Ҳар гал Мамарайим Тұрақуловнинг боғларига борганимда у билан ариқ уватига ёнбошлаб гурунг қилганимда, у ҳақида нимадир қораламоқчи бўлганимда, юрагимни кўглаб саволлар ачномлаб олади.

Мен учун энг муҳим нарса нима деб ўйлай бошлайман. Тұрақуловнинг боғими? Бу боғ туфайли меҳнат нонининг таъмини сезган фарзандларими, деган саволларнинг адоги кўринмайди.

Шу нуқтада бироз тин олмок керак. Бироз нафас ростламоқ керак. Тўқсонинчи йилларнинг бошларида одамлар боғ яратиш ҳақида кам ўйлашарди. Кам қайғуришарди. Уларни кўпроқ қорин қайғуси бе-зовота қиларди. Дўконларда озиқовқат маҳсулотлари рўйхат билан берилар ва кўпчилик эртандиги кунга ҳадик билан назар ташларди.

«Мустакилликнинг 5 йиллиги боғи» айнан ўша алғов-далғов йилларда барпо этилди. Юзлаб тонна тош ўша йиллари териб олинди. Мамарайим Тұрақуловнинг бошига маломат тошлари ҳам айнан ўша йиллари ёғилди. Тұрақулов ўғиллари, хотини Манзуранинг тирноқлари қонаган кўлларини, бармоқларини энди-энди унута бошлади.

Мен учун энг қадри, энг азиз, энг юракка яқин ҳолатлар ана шулардир.

Ана шу ҳолатларни ўйламоқ, ўшаларни кўнгил чигириғидан ўтказмок адоги йўқ фароғат онлари десам адашмаган бўламан.

Тұрақулов боғ тимсолида юртнинг эртасини кўрди. У боғ тимсолида юртнинг эртандиги кунига имон келтирди. Фасллар шаршараға ўхшайди. Фасллар тезоқар дарёлардан шитобларни ўзларига месрос қилиб олади.

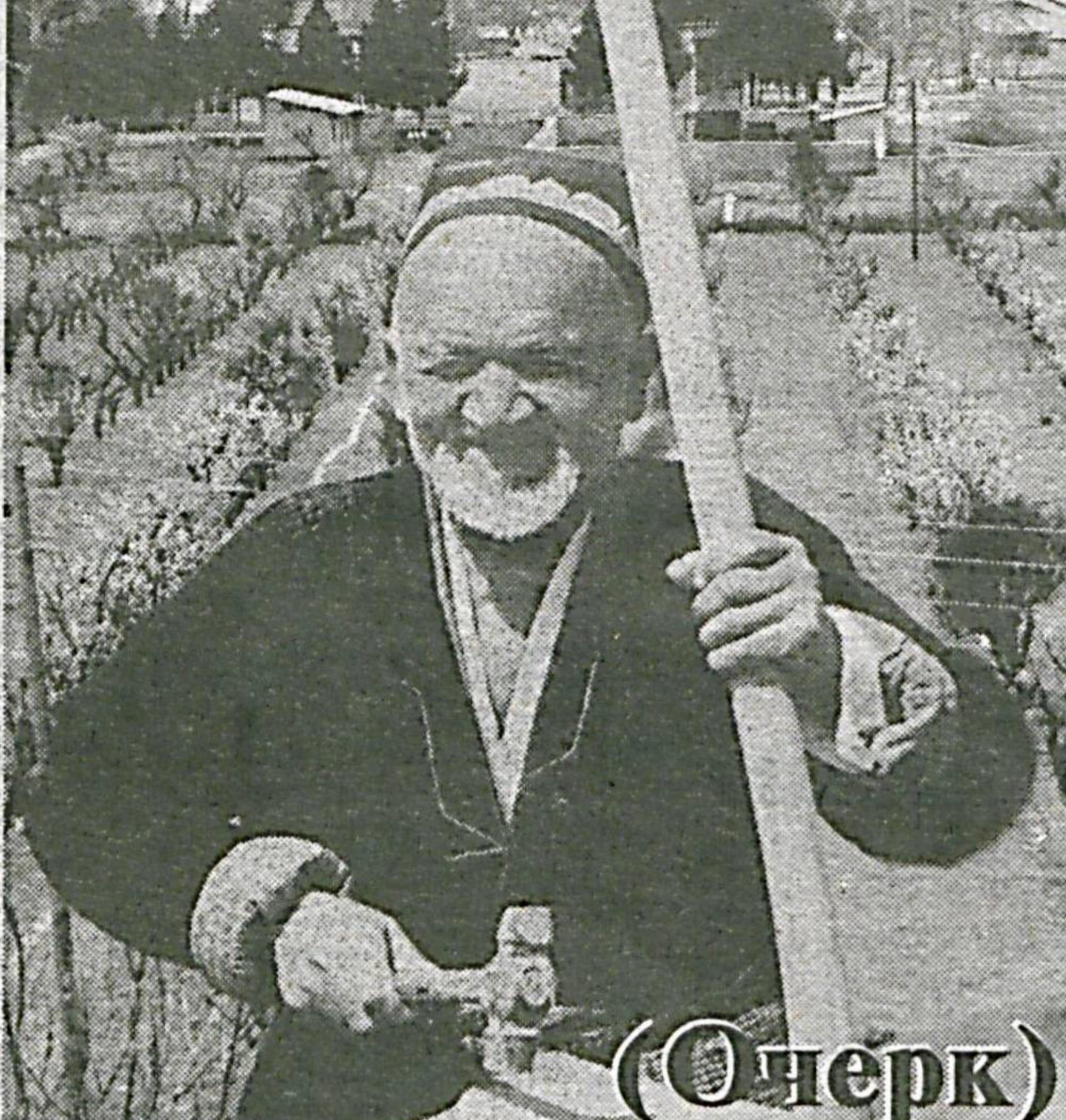
Мана, далв ойи кириб келди. «Мустакилликнинг 5 йиллиги боғи» қиши ўйқусида тамшаниб ётибди. Шоҳларда булдуруқлардан илинжу ҳаловатнинг, умиди интиқликнинг бўйлари таралади.

Мамарайим Тұрақулов умрида бир марта бўлса ҳам юртни ундоқ қилсан обод қиламиз, бундоқ қилсан маъмур қиламиз, деб гапирамаган. У бундай гапларни билмайди. Билса-да, сукунти афзал кўради.

Унинг ўрнига шоҳлари булдуруқдан сирға тақсан боғлари гапиради. Гапиранда ҳам биринчи синфдаги аълочи ўқувчикидек ёниб-жўшиб гапиради. Жилмайиб гапиради.

Аликул ХОНИМҚУЛОВ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист

Тушларида жилмайиб боғ

(Онёрк)

жилмаядиган бўлиб қолди.
Сармичсайдаги тошлар товадек қизиган саратон кунларининг бирда Фозилжон ва Музаффарни шерик қилиб олган Тұрақулов тилладек товланиб пишиган тўрт сават ўрикни от-аравага ортиб, қишлоқча энди. Богчага бордилар. Мактаб ҳовлисигага лагерда тўхтадилар. Чойхонага бош сукдилар. Богча-ю мактабдаги болакайларнинг кувончини таърифлаш мушкул албатта. Чойхонада эса ғалати гап-сўзлар бўлиб ўтди. «Яшанг, Мамарайимжон... Сизга ишонардик... Шундай бўлишини уч йил аввал ҳам сезиб, билиб юрардик...», — дегувчиларнинг адоги кўринмасди. Унинг елкасини силаганлар, уни алқаганлар орасида боғни пайхон қилган, ниҳолларни синдириб сугурганлар ҳам талайгина эди.

Тилимизда, луғатимизда тобора унтулиб бораётган «таънатомуз» деган ажойиб бир сўз бор. Баъзилар ўзагага яхшилик қилиб кўмак бериб ёки айтайлик зиёфат бериб оқибат кўрмаса, ўзи кўрсатган ҳимматни пеш қилади. Бу ҳолатни, бу уялтиришини отабоболаримиз «таънатуз» деб аташган. Тұрақулов деганларимиз таъна қилишини, миннат қилишини ўйлаб ҳам кўрмайди. Мамарайим Тұрақуловнинг ишларни яшитиб олган таънибидан оғирди, оғригандаги ҳам қаттиқ оғирди. Кўп бора шайтонга ҳай берди. Гувала ўй қаршисидаги кўчатзорида яш-

эндиликда Тұрақуловнинг мижозлари нафақат Жиззаху Сирдарёда, балки Фарғона водийси-ю Хоразм воҳасида ҳам кўпайиб бормоқда.

Бог сайлига борган сармичликлар Мамарайимнинг якнада курган омборини албатта бир бор томоша қилишиади. Қатор-қатор замбилғатак, ўрок, кетмон, сесоҳао панжшоҳа, ҳашак қирқадиган мосламалар, туршак куртадиган тахтакачу ситурлар кўпнинг ақлини шоширади. Қишлоқда яшовчи тадбиркор қандай бўлиши кераклигини мана шу иш қуроллари гўёки кўз-кўзлаб туради.

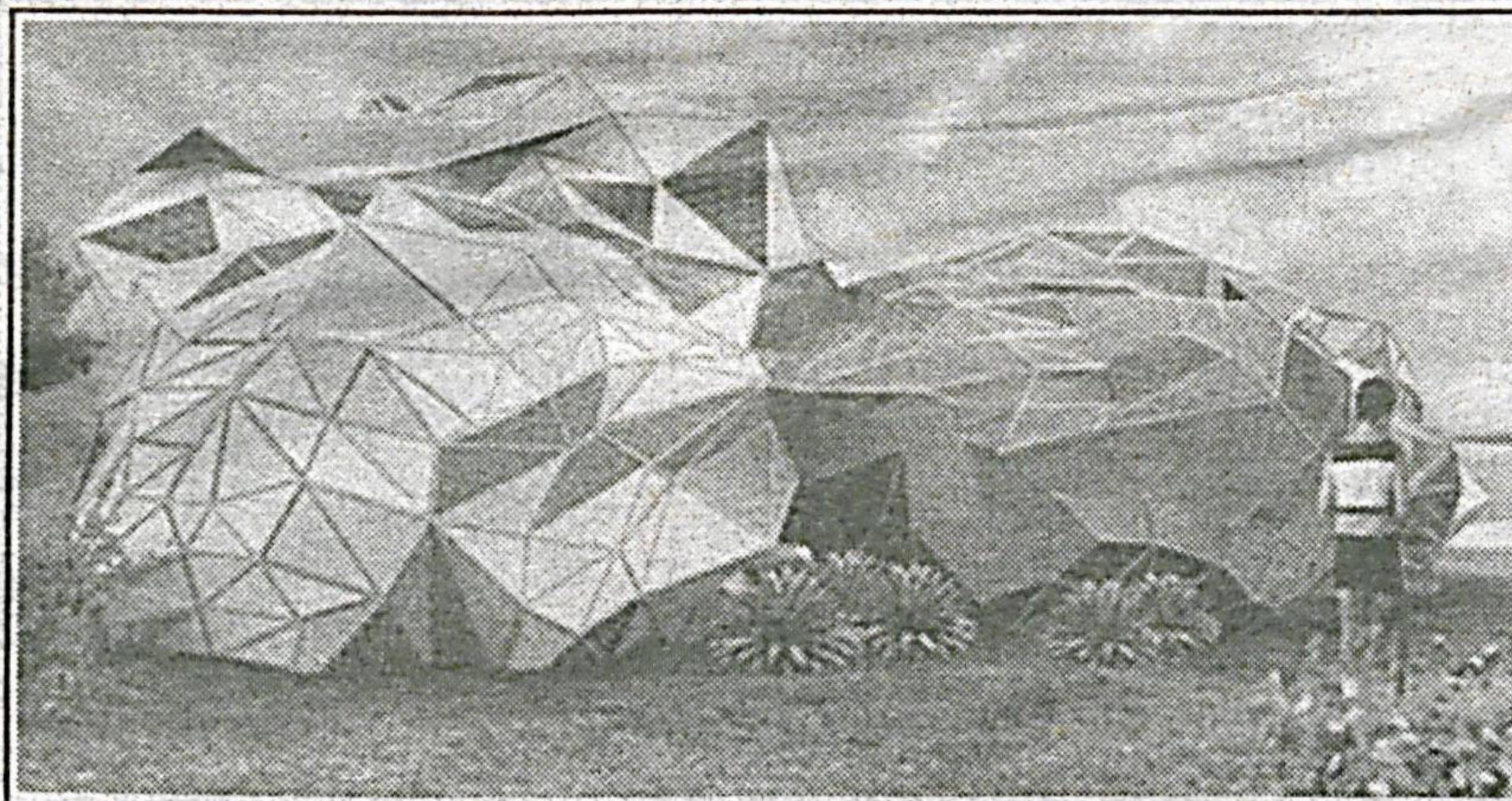
Музаффару Фозилжонлар эр етиб, бири университетда, бири эса Янгиер шаҳридаги академик лицеяга ўқишга қабул қилинди. Уларнинг сафига Озода, Дилғуз, Нилуфар исмли қизалоқлар келиб қўшилди. Ким нима деса десин, Мамарайим Тұрақуловнинг 5 нафар фарзанди боғ имленин сув қилиб ичиб юборишган деб турниб олсан, асло муболага қилмаган бўламиз. Қаламча тайёрлаш, пайванд қилиш, мева териш, туршак кутиши сингари юмушлар эндиликда сочларига пахтадан пилик солган бу қизалоқлардан ортмайди.

Сармичликларнинг этирофига қараганды Тұрақулов етиштирган кўчатлар сони бир миллион тупдан

«Тиниб-тинчимаган одамлар-эй...

«...Нималарни ўйлаб топишмайди дейсиз?». Ха, ўша одамлар бугун хам тиниб-тинчигани йўқ. Куйида ҳукминингга хавола этилаётган лойихаларни кўргач, сиз хам беихтиёр шундай дейишингизга ишонамиз.

Мазкур замонавий уйларнинг моделлари кўпчилик томонидан бевактрок яратилди деб баҳоланди. Бирок янгиликдан боҳбар бўлгач, сизда уларнинг айримларида умргузаронлик килиш истаги туғилса ажаб эмас. Нима бўлгандада хам, буларнинг хаммаси курилиш соҳасида янгича оқим, янгича диднинг пайдо бўлаётганидан далолат. Уннигирма йиллар ўтиб, шахар кўчаларида мазкур лойихалар асосида курилган уйлар пайдо бўла бошлар?!

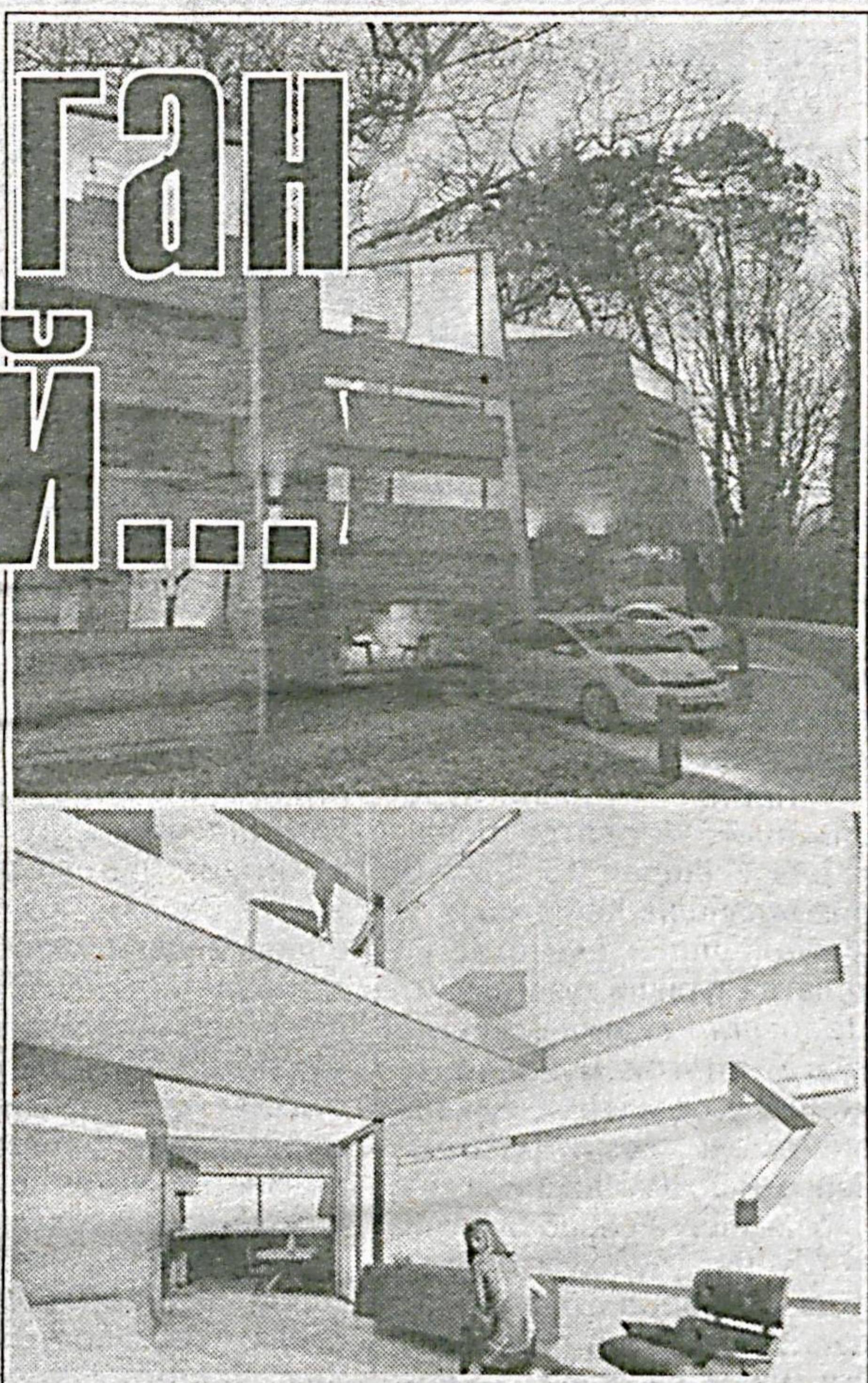

Adex «яшил» уйи

«Adex» иссиқлик сарфининг олдини олувчи маҳсус хомашёдан яратилган. «Adex»ни исталган жода — денгиз қирғоғида ёхуд саҳронинг қоқ ўртасида барпо этиш мумкин.

Уни ярим соатда йигса бўлади, бу жараёнда ҳеч қандай муаммога дуч келмайсиз. Шу ўринда айтиш керакки, уйнинг ташки панелларига кўёшга мосланган элементлар бириткирилган бўлиб, бу қулийлик туфайли фойдаланувчи электр энергиясига ҳеч қачон муҳтоҳ бўлмайди.

Лойиҳа тасвиридан англашиладики, бу уй доимий яшаш учун эмас, саёҳатлар учун мувофиқроқ. Сафарлар учун бундан-да аълосини топиш мушкул.

Хукумат талаби билан...

Бу лойиҳа Лондон архитекторлари томонидан бунёд этилди. Уни йиғиш учун иккى кунгина вақт кифоя. Уй хукумат буюртмаси асосида яратилган бўлиб, биттаси учун 60 минг евро сарфлашга тўғри келади. Хоналар сонини тўрттагача етказиш мумкин. Умумий нуқтаи назардан қаралганда, унчалик хам ёмон эмас.

Капалакми ёхуд уй?

Студент-архитекторлар томонидан яратилган яна бир антика ихтиро. Бу уй илк марта Тайландда тажрибадан ўтказилди. Фаройиб дизайндаги томи учун унга «Soe Ker Tie Hias», яни капалак-уй деган ном беришиди.

Курилиш Тайланд анъанавий усуллари асосида, фақатгина бамбук хомашёси ёрдамида амалга оширилган. Хуллас, уйда фойдаланувчилар учун қулийлик ва бетактор замонавийлик мужассам. Бироқ ундан иссиқ мамлакатлардагина фойдаланиш мумкин.

Полистирол уй

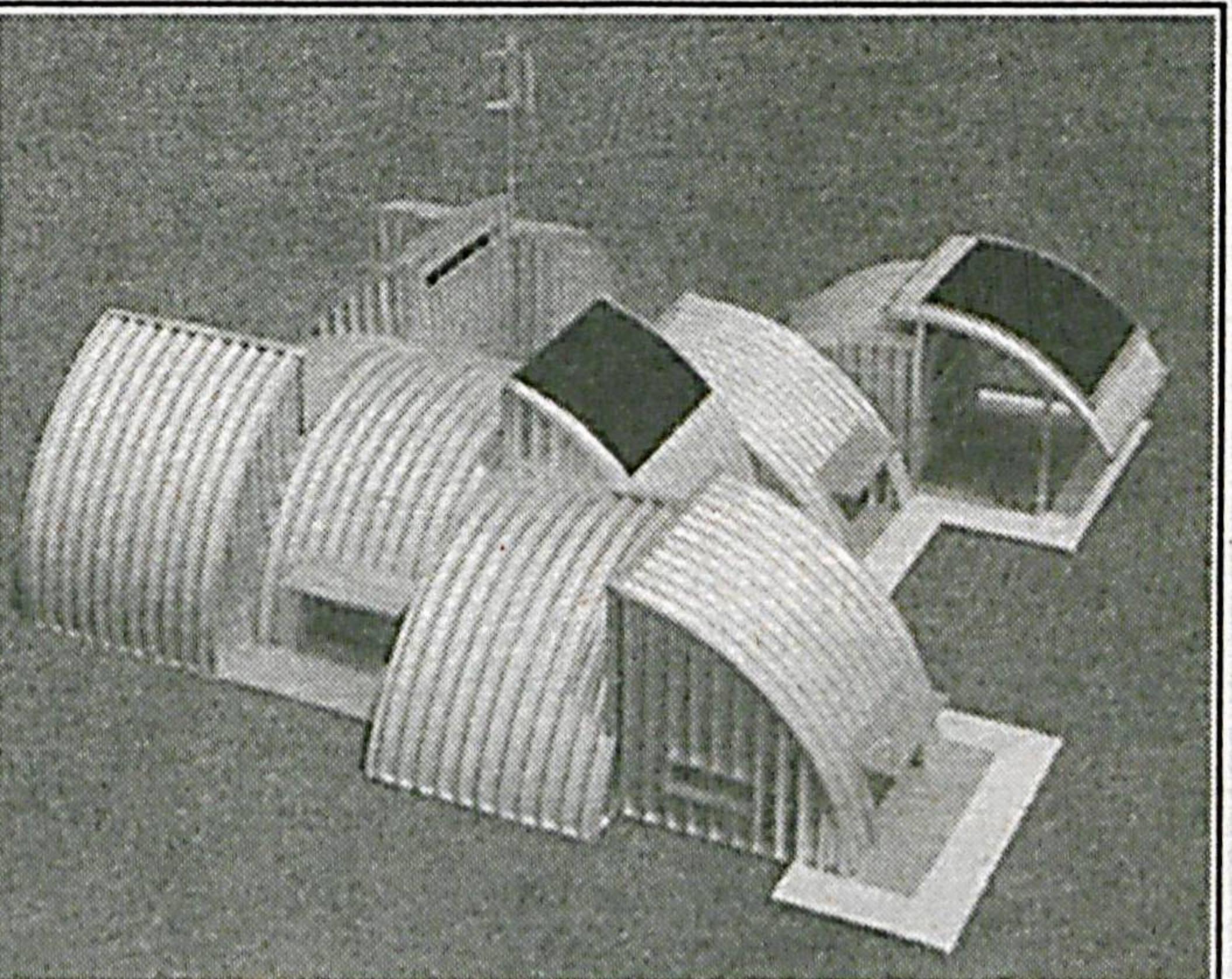
«21-аср уйи» таърифи-га сазовор бўлган мазкур ихтиро изоляторлик хусусиятига эга бўлган ва асосан электр саноатида ишлатиладиган пластик модда — полистиролдан бунёд этилди. Унчалик хам жозибадор кўринишга эга бўлмаган уйнинг ичкариси ҳақиқий саройни эслатади.

Полистиролнинг физик хусусиятлари туфайли уйни хоҳлаган шаклга келтиришингиз мумкин. Орзунгиздаги уй айланаси шаклидами? Марҳамат. Учбурчагини истайсизми? Ҳеч қандай муаммо бўлиши мумкин эмас! Борйиги хоҳишларингизни курувчиларга тушунтирсангиз, кифоя.

Пўлат уй

Иморатларнинг бу тури қайта ишланган пўлатдан яратилди. Бу эса унинг пишиклигини таъминлаш билан бирга нархини пасайтиришга омил бўлмокда. Бинонинг кўриниши буюртмачи хоҳишига кўра бўлади. Тасавурингизга чекловлар кўйишнинг умуман ҳожати йўқ, шунчаки маблагингиз етса кифоя. Шу ўринда яна бир маълумот. Бундай уйларнинг киймати оддий уйларнига нисбатан бир неча барабар юқориоқдир.

Панелдан тикланган уй

Бу ажабтур уй аризоналик (АҚШ) архитектор Рокио Ромеронинг иход маҳсулидир. Бундай иморатнинг қурилишига 12 ҳафта сарфланади. Харажатлар ҳақида тўхталашибган бўлсак, унчалик киммат эмас, «бор-йўғи» 22 минг АҚШ доллари.

Артиқадаги қаср

Суратга эътибор берсангиз, уй ичининг нақадар қулийлигига гувоҳ бўласиз. Лекин у шаҳарнинг қок марказида эмас, Артиқадаги «юраги»да жойлашган. Ишлаб чиқарувчилар уни яратишда оддийгина яхтадан «илҳомланишиди». Уни «йиғиш учун ярим кун кифоя.

Күзойнак тақш жонга тегмадими?

Дунёдаги ҳар түрт одамнинг бирин узокни яхши кўра олмагани учун кўзойнак тақиши мажбур. Бу кўрсаткич баъзи мамлакатларда бироз кам, аммо ривожланган давлатларда жуда баланд.

Миопия — узокни кўра олмаслик — одатда болаларда 7 ёшдан 15 ёшгача ривожланади. Кейинчалик у чукурлашиши ёки стабил холатда туриши кузатилади. Носоғлом турмуш тарзи, кўзга нотўғри муносабат, кўшга узоқ тикилиб туриш, энг ёмони, кўзни ортиқча чарчатиш хасталикнинг келиб чиқишига сабаб бўлади.

Шунинг учун кўзга ниҳоятда эътиборли бўлиш керак. Уни чанг ва губордан, ўта иссиқ ва совукдан асрараш, тез-тез дам бериш керак. Чиройли манзараларга қараш, севимли одамларни кўриб туриш, кўп мева-сабзавот истеъмол килиш кўзга нур бағишлайди.

Кўзниң қизариб кетиши ва қон қуилиши, характерли бош оғриги — буларнинг бари кўзниң чарчаб қолганидан далолат беради. Шу боис, ҳар бир иш кунини режа асосида тузиш керак, кўзниң кўриши билан дами олишини баробар олиб бориш зарур. Масалан, компьютерда ишләётганда ҳар 30-40 дақиқадан сўнг, албатта, 10-15 дақиқа дам олиш зарур. Бу дақиқаларни кўз гимнастикасига бағишиланг. Компьютерда ишләганингизда вақти-вақти билан узоқка, хона буюмларига тикилиб туринг. Иложи борича бир кунда компьютер билан ишлашни 5 соатдан оширмаслик керак.

Иш столингизни ўзгартиринг

Кўз чарчаб қолмаслигининг энг муҳим омили иш ўрнининг ёритилишидир. Унга юқоридан ҳам, ўртадан ҳам ёруғлик тушиб туриши керак. Столдаги чироқнинг куввати 60-100 Вт бўлиши зарур.

Иш столига иложи борича кўёш нури тушмасин, айниқса, кўзингизга. Баъзан ходимлар лампа йўклигидан кўёш нуридан фойдаланишга мажбур бўлишади. Саломатлик учун зарар бўлган бу ҳолат на-

тижасида кўз шикастланиши мумкин.

Шуни унумтсангки, иш столингизнинг чап томонида ҳамиша чироқ бўлсин. Бу кўзингиз саломатлигига ёрдам беради. Компьютерда олдингиздаги китоб, қозодан матн тераяпсиз. Кўзингиздан китоб бетигача ёки қозоз ўртасидаги масофа 35-40 см. бўлиши керак. Олдингиздаги мониторнинг узоқлиги унча аҳамиятта эга эмас, бу ерда асосий нарса — қулайлик.

Кўпинча одамлар телевизорни қанча масофадан кўриш керак деб савол беришади. Уни яххиси, узокроқдан кўрган маъкул, 2-2,5 метрдан яқин бўлиши кўз ва мияга зарар эканлиги ҳамиша ёдингизда бўлсин. Кўпинча ўзбек оиласарида телевизорни ётиб кўришади, бу нотўғри! Телевизорни стулда ўтирган холда кўринг. Унинг пастда, ерда бўлиши кўзни чарчатиб кўяди. Баъзи катталар телевизорнинг овозини пасайтириб кўришини талаб қиласидар. Телевизорнинг овози паст қилиб кўйилгани боис болалар унга яқин ўтишади. Бу кўзни чарчатиб кўяди.

Юриб кетаётганда ўқиманг

Сарлавҳани ўқибоқ хаёлингизга Леонид Гайдайнинг талабалар ҳаёти асосида яратган киноасари келади. Ўнда сессияда имтиҳонга тайёрланётган ёшлар ҳаёти кулгили тарзда акс эттирилган. Кўзойнак йигитни бироз кўхли килган бўлса-да, унинг узоқни кўра олмаслиги маълум. Фильмда у параллел гуруҳда ўқидиган қизнинг конспектини шунчалик берилиб ўқидики, атрофига қарашга ҳам вақти бўлмайди. Ўзига ва кўзига ана шундай эътиборсизлик туфайли ёш бўлишига қарамай, кўзлари хиралашиб қолгани. Аммо тала-

баларга хос «касаллик» — ёртага имтиҳон деган куни ётиб олиб китоб ўқиш кўзни ишдан чиқариб қўяди. Бундай мисолларни ҳар куни метро, автобус, трамвайдаги кўриш мумкин. Дарснини тайёрламаган талабалар йўл-йўлакай конспект дафтарини ўқиб кетишиди. Транспорт ҳаракатланади, тўхтайди, силкинади, талаба эса унга мослашишга ҳаракат қилиб, кўзини дафтардан олмайди. Бу холат кўз учун хавфли машгулот ҳисобланади. Бундай тез ўзгарувчан ҳолат кўзда зўриши пайдо қилиб, унинг босими анча кўтарилишига сабаб бўлади. Шунга ўхашаш ҳолат узоқ давом этса, кишида узоқни кўра олмаслик, бош оғриги пайдо бўлади.

Агар ўзингизда шундай ҳолатни сезсангиз, кўзингизни юминг ва чуқур нафас олинг, оёқ учида қисқа гимнастика машқларини бажаринг.

Меъёри унутманг

Миопияга доимо ўтириб ишлаш сабаб бўлиши билан бирга, спортнинг баъзи турлари ҳам кўзга заарли эканлигини унутмаслик керак. Тўри, спорт билан шуғулланыш мумкин, лекин меъёри билиш шарт. Миопияси бор болалар бокс, каратэ, футбол, волейбол, мильтик отишга қатнаша олмаслиги табиий, лекин шунга қарамай айрим беморлар беркитиб, ман этилган тўгаракларга қатнашадилар. Орадан икки-уч йил ўтгандан сўнг бундай беморларнинг кўзлари хиралашиб кетади. Натижада, ўз рақибини яхши кўра олмай маглуб бўлишади. Мураббий эса бу ҳолатга бепарво, ваҳоланки, шогирдининг кўзи бундай эътиборсизлик туфайли бутунлай кўрмай қолиши мумкин.

Бир беморимиз ўқишидан сўнг оғир атлетика билан шуғулланиб юрди, биз ҳарчанд ман қилсан ҳам эътибор бермади. Оқибатда, кўз босими ошиб, пардага қон қуилди, шу сабабли йигитчанинг чап кўзи кўрмай қолди.

Шу боис, доим окулист билан бамаслаҳат иш кўринг. Ҳатто оддий қорин мушакларини бақувват қилиш учун скамейкага ётиб машқ бажариш ҳам миопияси борларга ман этилади, чунки кўз тизимидағи қон босими ошиб кетади.

Бу ҳолат тез-тез қайтарила ва узоқ муддат давом этса, кўзга шикаст етиши мумкин.

Миопияси бор беморларга сузиш, теннис, енгил чопиш, стол тениси, шахмат, енгил бадантарбия тавсия этилади.

Овқатланиш

Узоқни кўра олмайдиган беморлар овқатланиш режимига риоя этиши, таомномаси витаминга бой бўлиши керак. Бундай дармондорилар балиқ, ўсимлик мойи, қора смородина, узум, апельсин, анор, ёнғок, писта, карамда кўп бўлади. А витаминга бой маҳсулотлар бўлмиш сут, тухум сариги, жигар, сабзи, хурмо, томат, наъматак ҳамда Д витаминга бой сариёф, селд балиғи истеъмол қилиш ҳамда кўзингиз нурини оширади. Витамин комплекслари ва шифокор тайинлаган биологик фаол қўшимчалар ҳам фойдадидир.

Кўзойнакми ёки линза?

Кўзойнак тақиш жонга тегмадими? Менимча, ҳамманинг жонига теккан, лекин илож қанча, мажбурмиз.

Узоқни кўра олмасликнинг енгил даражасида — З диоптрийгача доимий тақиш учун кўзойнак керак эмас. Бунинг сабаби шундаки, кўриш кучини тиклаш билан бирга кўз мушакларини бўшаштириб кўяди, ваҳоланки, бу ҳолат узоқни кўра олмаслини оширади.

Минус З диоптрийдан юкори бўлган ҳолатларда коррекциясиз мумкин эмас. Бунда куляй воситалардан бири линзалардир.

Линза атрофни аниқ кўрсата олади, лекин ҳамма уни қабул қила олмайди. Сабаби шундаки, бундай усулда кўзга алоҳида парвариш ва гигиеник тарбия керак, бу талаблар бажарилмаса ва линза тақишнинг қоидаларига риоя қилинмаса, куруқ кўз синдроми пайдо бўлиши мумкин.

Колаверса, фақат замонавий линзалардан фойдаланиш лозим. Баъзи жойларда эски линзаларни кўйиш холлари учраб туради. Замонавий линзалар кўзга етарли даражада кислород

келишини таъминлайди. Энг замонавий усул — бир кунга тақиладиган линзлардир.

Шундай касаллик бор, номи анизометропия — бунда кўзлар ҳар кўриш кучига эга бўлади. Бундай хасталикнда ҳар бир кўзингиз тўрпардасида шундай кўриниш пайдо бўладики, уни мия бир жойга йиғишга ожизлик қиласида. Натижада, гилайлик ривожланади. Шу билан бирга, кўзингиз ўтиклиги пасаяди, бу эса «дангаса кўз»нинг ривожланишига олиб келади. Бу асоратларни бартараф қилиш ҳамда даволашда линзалар қўлланади.

Хозирги кунда кўришнинг хирургик коррекция қилиш усули ҳам ишлаб чиқилди, бунинг номи эксимер лазер коррекцияси, яъни қисқа қилиб айтганда, лазик. Бемор бундай усулдан фойдаланмоқчи бўлса, аввало, ўз поликлиникасидаги окулистга учрашиб, ушбу муолажани олиши мумкини ё йўқлигини аниқлаши керак. Агар шифокор ушбу муолажага лойик деб топса, қўрқмасдан операция қилдириши мумкин.

Операция маҳаллий анестезия остида оғриқсиз, енгил кечади, икки соатдан сўнг бемор уйига кетиши мумкин. Икки кун ўтгандан сўнг ҳатто компьютерда ҳам ишласа ва оддий ҳаёт тарзини яна бошласа бўлади.

Эсда сақланг: жарроҳга мурожаат қилганда ўзингиздаги имкониятни, кўзингизнинг плюс-минусларини тарозига кўйиб, асоратлар ривожланиши хавфини баҳолаб, ўрганиб чиққандагина операцияга рози бўлишигиз керак. Бунда таниш-билишлар маслаҳати эмас, балки кўз шифокорининг қарори масалани ҳал қилиши шарт.

Тоҳир ИБРОХИМОВ,
тиббиёт фанлари доктори, профессор

Перрондаги одамлар шошилиб қолди. Акбар бир зум электропоездда ўтирганини, ҳозиргина унинг ҳадеганда юрмаётганидан тоқатсизланганини унугди. Беихтиёр рўпарасидаги вагон ойналарига тикилиб қолди. Одамларнинг ҳеч нима билан иши йўқ, бирни чиқиб, бирни тушияпти. Улар ҳадемай катта шаҳарга кириб борадилар. Одатдаги олағовур ҳаёт давом этади...

Орадан ҳеч вақт ўтмай, поезд хўрсиниб, йўлни бўшатди. Перронда қўлида тугун, гижим рўмолни иягидан тангиган жувон серрайб қолди. Унинг корни кўк ёмғирпўшни билинар-билинмас туртиб чиққанди. Қонкора сочлари қаттиқ тангилган рўмолга ҳам бўйсумай шамолда төбранади, аста-аста томчилётган ёмғир кифтларидан резин катишларигача чертади. Жувоннинг кўзлари олазарак бўлди.

Акбар юзини ойнага яқинлаштириб қарди, шунда у жувоннинг ниҳоятида ўшлигини ва шу боис ғоят зеболигини кўрди. Жувоннинг лаблари қаттиқ қимтилган, узун киприклиаридан ҳозир ёш думалаб кетадигандай эди. Совуқда кўкарған кўллари тугунни маҳкам туттанди.

Ёмғир тезлашди. Электропоезд ойналарини ховур босди. Акбар қўли билан ойнани артди. Жувон ҳамон жойида турар, назаридав савалаётган ёмғирни ҳам ҳис этмасди. Акбар тусатдан орқасига қалиқи кетди: поезд жойидан жилди. Тезда жувон ҳам, перон ҳам ортда қолди. Ойна ортида далалар, уйлар, дарахтлар липиллаб ўтиб турди. Ҳар куни тиник кўриниб тургувчи олис тоғлар ҳам бўгун ёмғир пардаси остида қолди. Негадир, Акбарнинг кўз ўнгидаги перрондаги ёшина жувон, унинг қаттиқ қимтилган лаблари михланиб қолди. Хаёлига нималар келмади. Балки у оиласидан ҳайдалгандир. Нобоп эр, жоҳул қайнона уни оғирёқлигига қарамасдан ҳайдагандир. Балки жувон умуман турмуш курмагандир. Балки адашгандир, бир онлик лаззатга учгандир. Ота уйини не-не кўнгил билан тарқ этган, номусдан дуч келган поездга чиқкан. Ҳа, шу ҳақиқатга яқинроқ. Энди у поезддан тушиб, қаерга боришни билмай, довдираф турибди.

Акбар бу гал поезднинг шаҳарга қандай кириб келганини сезмай ҳам қолди. Юрагида қайтариб бўлмас истак пайдо бўлди. Эсизгина, ёнда бир парча қозоз билан қалам ҳам йўқ экан. Қанийди хаёлидаги манзарани чишиб олса. Тўрхалтасидаги бир даста газета-журналларни титди. У ҳар куни бешолти соатини йўлга сарфлайди. Шу важдан ишхонасидаги кутубхоначи аёлдан ийлил газета-журналлар, китобларни сўраб олади. Йўл бўйи шуларни ўқиб кетади. Баъзан толиқсан кезлари ўзига таскин беради: «Агар шунча масофага вақт сарфламасам, бу газета-журналларни ўқимас, оламда нима гаплар бўлаётганидан бехабар юраверади. Ҳайрият, вақти бекорга сарфламаямсан». У қизадиган бир нима топломади. Поезддан тушиши билан ишхона томон учди.

У бугун ҳамкасларидан атайнин ўзини олиб қочди, ҳаёлидагини қоғозга тушириб олмас, бутун ҳаракати зое кетади. Тез-тез қалам билан қоғозга чиза кетди: ана рутубати тоғн, файзисиз бекат. Ана резин калиш, кўк ёмғирпўш кийган, сочлари рўмолдан тўзғиб чиқкан, кўзлари олазарак, лаблари қимтилган қиз... Барибир кўнгилдагидай чиқмади. «Уйга бориб яна чизаман», — инида шундай деди.

Газета-журналларни кутубхоначига топшириди.

— Нима берай, Акбаржон? — кутубхоначи кўзойинак ортидан унга тикилди.

— Раҳмат, ҳозирча ҳеч нарса керак эмас. Биринчи кун дам олай.

Акбар аслида дам олмоқи эмасди. Ахир газета-журнал ўқиб чалғиса, ҳаёлидаги манзара хирадашади. У бармоқлари билан кун санади. Иккى кун ишласа, шанба-якшанба дам олади. Ихтиёрида иккى кун бор, насиб бўлса, ўтириб ишлади. Фақат Мавлуда жанжал қўлимаса бўлғани. Шунгун ҳозир тайёргарлик кўриб кўйиш керак. «Туш пайти бозорга тушиб, бозорлик қўлсам, шанба куни бекорга юрмайман. Мавлуда хурсанд булади, ишга ўтирасам жини кўзимайди», — ўйлади Акбар. Шундай қўлид ҳам. Барни майдайдай ишларни хордик кунларигача биттириди.

Ёмғир қўйгандан-куйди. Ёмғирпўши жувон жала остида қолди. Сочлари пешонасига, ёмғирпўши баданига ёпишиди.

Акбар бир зумда ҳаёлидаги манзаранинг бир неча хилини чишиб ташлади. «Мухими, картина қилиш, полотнога кўчириши». У беихтиёр Ван Гогнинг «Ёмғирдан сўнг» асарини эслади. Ёмғирдан кейинги куннинг тароватини эсларкан, ичизда маминүн бўлди: унинг ёмғирли кун манзараси, насиб бўлса, ҳеч кимнинг ўшамайди. Асарда ҳам манзара, ҳам инсон кайфияти бўлади. Инсон тақдиди акс этиб туради.

Дастурхон теварагида жимгина овқатландилар.

— Бошлиқ билан айтишиб қолдим, — Мавлуда нима дер экан дегандай Акбарга қаради. — Қарасам, ҳар хил гаплар кила-

япти.

Акбар қошикни косага ташлади. У хотининг ўйини англагандай деди:

— Сен нима дединг, эримга айтаман денигми?

— Нега одамни майна қиласиз? — Мавлуда тарақлатиб олдиаги косани нари сурди.

— Ҳа, дедим деганимни. Бир хаёлпастар эрим бор, мен бирор билан юраманни-юрмаймани барбири. Бўлти, айтганингиз бўла-қолсин дедим.

Акбар бошини чанглалди. «Яна эски ашула бошланди. Тұхтатиб бўлсан энди». У хотининг ўйини беҳад севишиларини ва шунинг баробарида бениҳоя рашк қилишларини, бу рашк то ёқа бўғишгача олиб бормаса, асло қониқмаслигини, десиб ўйни бошига кўтаришини яхши билиб олганди.

аҳамият бермаслик. Қачонлардир, кимлардан иштитанди: одам турмуш ташвишларидан устун турши керак. У ҳам энди шундай қилади». Шу пайт дераза чертилди. Ҳаёли бўлинниб, деразага яқин борди. Ёмғир экан. Бирдан хаёлида кичик вокзал, перрондаги жувон жонланди. Севиниб кетди. Борликни унугди.

...Назариди керакли бўёкни тополмаётгандай бўлди. Нима қилса, қандай бўёк берса, кайфият ифодаланади? Қандай чизса ора йўлда қолган, адашган қиз портрети акс эта-ди?

Шунча ишласа-да, чизганинг ўзига мъя-кул келмади. «Ахир хаёл билан расм чизиб бўлмайди-ку. Энг машҳур рассомлар ҳам на-турдан нусха кўчиришган». У ўзига шундай тасалли берди. У натурачини қаёқдан топ-

надиган қанча ишлар ётиби, бу кишим бўлса, расм чизи-и-иб ўтириди. Кошки бу расм ўлтур нон берса, ош берса.

— Бас қил! — у хотинига ўшқирди, ерга чўкиб, тиззаларни кучоқлади. «Сен шу гапни гапирайсанми? Ахир ўқимаган аёл эмас-сан-ку! Бир пайтлар сен ҳам санъаткор булиша дъявогар эдинг-ку!», — дегиси келди. Аммо ҳайф сенга гап дегандай энсаси котди.

— Э! — у қўлларини силтади.

Мавлуда эрининг кайфияти бузилганини кўриб, шашти пасайди:

— Намоз аканинга бориш керакмиди? — Мавлуда юмшаб, писанда қилди.

Акбар нима гаплигига энди тушунди. Бир маҳалла наридаги Намоз ака шу кузда уй тузаб, безатяпти. Уйининг бир хонасига манзарали расм чиздирмоқчи. Ўн кунларча аввал у Акбар билан келишган эди. Бутунлай эсидан чиқиб кетиди. Юраги орқасига тортиди. Яна ёзининг куни келадиган бўлди. Акбар ҳар йили ёзни орзикаб кутади, тогларга, қишлоқларга чиқиб расм чизсам, деб орзулади. Аммо орзу-орзулигича колади. Рўзгор аталмиш гор уни ҳам, орзуларини ҳам комига тортиди. «Шу ёз ишласангиз, мебел, гилам оламиз. Шаҳардан уй олиб, кўчадиган бўлсан, ҳеч вақомиз йўқ». У шундай шундай гаплар билан тобора юрагида орзу килган расмларини чизмай қолаверади. Кўнглидаги мунг каби, қувонч каби оҳанг борган сари ундан узоклашиб бораверади. Энди яна орзуладидан воз кечсими? Барини ора йўлда ташлаб, пул топишга тушсими? Энди кўнглидан полотнога кўчаётган ўша жувоннинг ташлаб кечсими?

— Бориб айт, эримнинг зарур ишлари чиқиб қолди, кела олмайди де.

— Нима?

— Шу. Картинани тутатмагунимча ҳеч қаёқка бормайди. Сен айтмасанг, ўзим бориб айтаман.

— Сиз ахир йигитмисиз? Лафзингиз борми? — Мавлуданинг жони ҳалқумига келди. У Акбардан бундай қиликни кутмаган эди. — Эй, сизга катталикни ким кўйиди? Олдин энгил-бошингизга кийим илинг-да, кейин катталик қилинг, ия.

Акбар ўзини тутолмай қолди.

— Қани, чиқ, чиқиб кет! — у бир қўли билан хотинини эшик томон итари, бир қўли билан расмни муҳофаза қилди.

— Нега мени ушлайсан, кўйвор! — Мавлуда беихтиёр сенсираб кетди. — Ҳали мени итдай ҳайдайдиган бўлдингми? Сен-а?

Мавлуда бир юлқиниб, эрининг қуршовидан чиқди-да, жон-жаҳди билан оёғидан шилпларни олиб, расмга қараб отди.

Шиллак учб бориб, кўк ёмғирпўши жувонга тегди.

Бўёқларни чаглаб юборди.

Расм чизилган матони тешиб кетди.

Зарб билан урилиб, жувоннинг башарасини жароҳатлади.

Жароҳатдан тирқираб қон оқди..

— А-а! — Акбарнинг томоғидан бир нидо отилиб чиқди. Беихтиёр бошини чанглалганча ўтириб қолди. Мавлуда нима қилганига энди ақли етгаидай, саросимада қолди. Орага оғир сукун ташди.

— Яхшиси, кет, — ҳарсиллаганича деди Акбар бошини кутармай.

— Нега мен кетарканман, ўзинг кет, — деди Мавлуда ўзини тутиб олиб.

— Мен кетайми? Бўлти, — Акбар шаҳд билан ўрнидан турди.

Энди уни бу ўйда ҳеч қандай куч тутиб туролмас эди.

...Кеч куз шамоли баданини тешиб юборгудай изиллайди. Олислардан паровозлар гудоги чалинди. Вокзал биносида чироқ ҳозир чиқладигандай липиллади. Саёқ ич-карига кирмоқидай исказланади. Коровул чол итта қўлига тушган консерва банкани отади. Ит вангиллаб қочади. Ташқарида мушуклар янги түғилган чакалоқ каби чириллайди.

Акбар бор-йўғини ўғри уриб кетган одамдай қатор тизилган курсиларга беҳол ўзини ташлади. Бир муддат кўзи илинди. Ҳушида-ми, тушидами бўғик, манқа овоз эшилтиди: «Диккат, диккат! Ҳурматли йўловчи-лар! Иккинчи йўлда «Тошкент — Андижон» поезди келиб тўхтади. Поезд бекатда уч дақика туради. Қайтараман...

Шунда кимдир елкасига аста қўлини кўйди. У сесканиб ортига ўтирилди. Қаршида рўмолни иягидан ёмғир эзиз ёғаяти. Сөвук ховур изма-из келиб турган поездларни парда каби ўраб олди. Мана, поезд аста жилди. Перонда қўлида биргина тугун тутган, юпун кийинган ёш, кўхликкина жувон колди. Жувоннинг сочлари шамолда тебранади. Лаблари қаттиқ қимтилган, қоп-кора кўзлари саросимада — жувон юкли.

Акбар ўзи ҳаёлан кашф қилган жувон ҳаётига сингиб кетди. Чўтка тутган кўллари тин олмади.

— Шундай ўтираверадиларми? — Мавлуданинг овози уни ҳушига қайтарди. Орқасига ўғрилди. Остонада қошлари чимирлган, дарғазаб хотинини кўрди, беихтиёр кўллари пастига тушди. — Сабабини билсан бўладими?

Акбар нима гаплигига тушунмагандай хотини тикилди.

— Нега анқаясиз? Неча кун бўлди ишга бормайсиз, гап гапирсанг анграйасиз? Кили-

— Болам, эшикка рўпара ётманг, елви-зак. Тағин шамоллаб қолманд, — коровул чол Акбарнинг кифтига аста туртиди.

Акбар салчуб турди. Теваракка бир кур назар солди, ўзига келди.

Узоқ-яқиндан хўроздар узун-қисқа қич-кириб, сахарни қаршилади. Тонг ёришиб келди.

Олис-олислардан релсларни тарақлатиб, поезд бекатга яқинлаша бошлади.

Касаба уошма спорти фахрийси**Фидойи**

Одам қачон бахтли бўлади? Албатта, ўзи севган касидан кўнгли тўлиб ишласагина шу даражага эришиш мумкин. Бунинг учун ҳалол, тиришқоқ ва интилувчан бўлиш, атрофидагиларнинг меҳрини қозониш лозим. Орамизда шундай кишилар борки, уларнинг Ватан, баркамол авлод, келажак учун амалга оширган эзгу ишлари барчани қувонтиради.

Ана шундай фидойи инсонлардан бири Тошкент шаҳар касаба уошмалари кенгаши жисмоний тарбия ва спорт жамияти меҳнаткашларни соғломлаштириш ва жисмоний тарбия бўлими мудири Анатолий Александрович Бистровдир. У киши етмиш ёшга тўлди.

У киши қирқ саккиз йилдан бўён меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари ўртасида жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш бўйича фаолият юритиб келади. Бир вақтлар у олебол бўйича мамлакат терма жамоаси таркибида кўплаб турнирларда мунособ қатнашиб, бир қанча совринли ўринларни кўлга киритган. Анатолий Александрович 1987 йилдан бери Тошкент вилояти, кейинчалик Тошкент шаҳар касаба уошмалари жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг жисмоний тарбия бўлими ни сидқидилдан бошқариб келмокда.

У кишининг кўп йиллик тажрибаси, ташкилотчилик қобилияти, қатъиятлилиги Тошкент шаҳар тармоқ касаба уошмалари кенгашлари, жисмоний тарбия жамоалари ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилишида ёрдам берган. Қаҳрамонимиз шунча йилдан бери турли мусобақа ва турнирлар ўтказиш ҳақидаги ҳеч бир илтимосни ерда қолдирмай келади. Аксинча, жамоа томонидан бирор тақлиф бўлса, ўзгача ташаббус билан бош-кош бўлиб, тадбирни юқори кайфиятда ўтишида кўлидан келган ҳамма ишни қиласди. Шунингдек, шаҳар меҳнаткашлари ўртасида аньянавий тарзда ўтказилиб келинадиган «Саломатлик» спартакиадаларининг юқори савиядада ўтказилишида ҳам Анатолий Александровичнинг хиссаси катта.

У кишининг ҳаёт йўли, ёшлар билан ишлаш тажрибаси ва билими тармоқ касаба уошма кенгашлари ходими, жисмоний тарбия жамоалари раислари учун ибрат мактаби вазифасини ўтайди дейиш мумкин.

Нарзулла МАҲАМОВ,
«Ishonch» мухбири

Умидли

Дзюдо кураши бўйича Пекин Олимпиадаси кумуш медал совриндори, кураш бўйича жаҳон чемпиони Абдулла Тангриев гарчи оғир вазнли полвон бўлса-да, гиламда ўзининг эпчил ҳаракатлари билан муҳлислар олқишини олади. Пойтахтизизда иске таъдодли мураббий Абдусодик Эшбадаловдан кураш сирларини ўрганиб, камолга етаётган Эрназарбек Хуррамовнинг курашиш усули ва ғалабага бўлган иштиёқини кўриб, муҳлислар Абдулланинг болалигини кўргандек бўлишиди. Оғир-вазмин феълатвори, рақибни кўтариб уришлари-ю, бехосдан чалиб йикитишлари...барча-барчаси жаҳон чемпионининг «укаси», бошқача айтганда, издоши вояга етаётганини кўрсатади.

2009 йил деқабр ойида Ўзбекистон Республикаси

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси соврини учун Тошкент шаҳар кураш федерацияси ва «Пахлавон» професионал кураш клуби томонидан ташкил этилган республика турнирида Эрназарбек 33 кг. вазн тоифасида биринчи ўринни кўлга киритди. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, Эрназарбек 9 ёшга тўлди ва мусобақада ўзидан уч-тўрт ёш катта полвонлардан устун келди.

У 7 ёшидан турли республика мусобақаларида қатнашиб келади. Ҳозиргача медаллари сони ўнтага яқинлашиб қолди.

2007 йил пойтахтдаги «Сағон» спорт мажмуасида ўтган Тошкент шаҳар очик чемпионатида учинчи ўринни олди. 2008 йил худди шу мажмууда ташкил этилган

республика турнирида 33 кг. вазн тоифасида барча рақибларини енгиб, олтин медалга эришиди.

Тажрибаси йилдан-йилга ошиб бораётгани куонарли. 2009 йилнинг бошида Тошкент шаҳар мактаб ўқувчилиари ўртасида ўтказилган «Пойтахт очик биринчилиги»да +27 кг. вазн тоифасида барча рақибларини енди. У, шунингдек, дзюдо бўйича МХСК клуби биринчилигида нафақат курашни, балки, дзюдо усулларини ҳам яхши ўзлаштирганини кўрсатди ва 33 кг. вазн тоифасида биринчи ўринни кўлга киритди.

— Мусобақаларнинг кўплиги, машгулутларнинг узлуксиз давом этиши зериктирмаятими?, — дея юзландик ёш полвонга.

— Йўқ, Эрталаб машгулутга бораман. Сўнгра мактаб.

Умидли чемпион

Тошкентдаги 242-сонли ўрта мактабнинг 3-синфида ўқийман. Синф раҳбаримиз Нигора опа Шарипова болаларга меҳрибон. Баъзи қолдирилган дарсларимини ўзлаштиришмга ёрдам беради. Тушдан кейин дарсларимини тайёрлайман ва кечки пайт яна амаким Рустам билан дэюдо усуллари устида ишлаймиз. Қанча кўп машқ бўлса, усулларни шунча ўргангим келади.

— Қайси курашчиларга ҳавас қиласиз?

— Абдулла Тангриев, Шерали Жўраев, Давлат Чориев, Дилшод Чориев каби полвонлардек яхши курашиши, жаҳон ва Олимпиада чемпиони бўлишини орзу қиласман.

2008 йилда Камол ака (Эрназарбекнинг отаси) фарзандларининг суннат тўйида

кураш берганди. Ўшандада Абдулла Тангриев Эрназарбек ва укаси Бехрузга полвонлик дуосини бериб, омад тилади. Кучли полвон бўлиб етишишига тилак билдириди. Шундай экан, донгдор полвонимизнинг эзгу истаклари га қўшилиб, келажакда Эрназарбекдан халқаро мусобақаларда улкан ғалабалар кутиб қолсан бўлади.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Футбол
ЎФФда матбуот анжумани

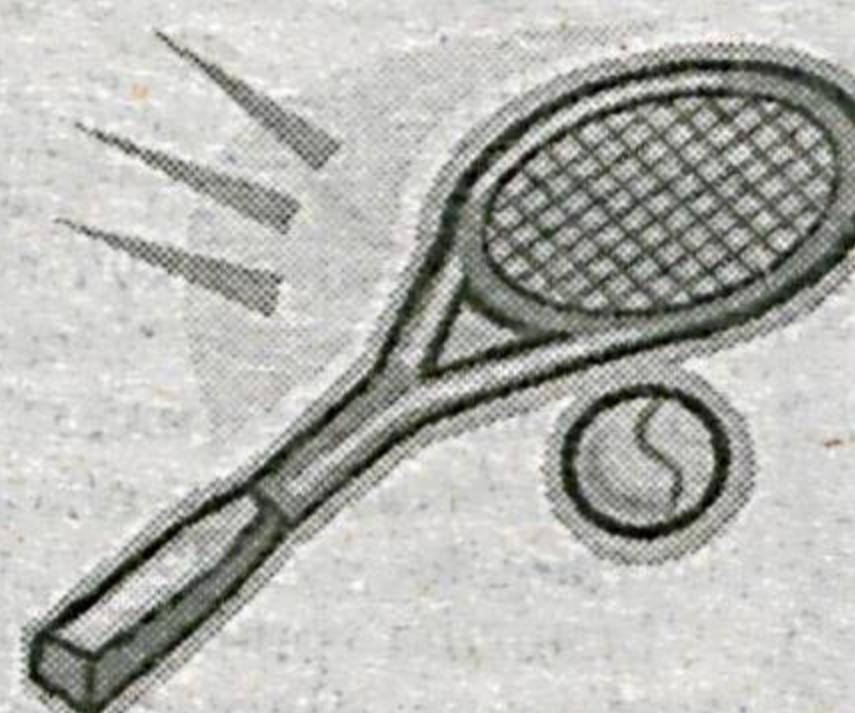
12 январ куни Ўзбекистон футбол Федерациясининг мажлислар залида Федорация президенти Мираббор Усмонов иштирокида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Янги мавсум яқинлашашапти, — деди ЎФФ раҳбари. — Кейинги пайтларда ЎФФ томонидан олиб борилаётган ислоҳотлар, олий, биринчи лига ва Кубок мусобақаларини ўтказиш форматига киритилаётган ўзгартиришлар кўпчиликда қизиқиш уйғотмоқда.

Хабарингиз бор, бу ийли олий лига жамоалари ўртасидаги чемпионатда 14 та жамоа иштирок этадиган бўлди. Чунки биринчи лигада юқори иккى ўринни кўлга киритган «Бунёдкор-Кўкон» ва «Машъял-Спорт» жамоалари «Бунёдкор» ва «Машъял» жамоаларининг фарм-клуби ҳисобланади ва шу боис, улар олий лигада ўнаш хукуқига эга эмас. Бундан ташқари, янги мавсумни янгича форматда ўтказиш бўйича ҳам турли вариантларни кўздан кечирдик ҳамда ўрганиб чиқдик. Жумладан, уч даврали тарзда ёки бўлмаса иккى даврадан сўнг, юқори 7-8 ўринни эгалаган жамоалар ўртасида плей-офф баҳслари тизимини йўлга кўйиш вариантлари ҳам йўқ эмасди. Аммо қисқа фурсат ичидан шошма-шошарлик билан ислоҳ қилиш яхши натижага бермаслиги мумкинлигини инобатта олган ҳолда, бу ийлчалик олий лига мусобақасини одатий форматда қолдиришга қарор қилдик. Мен мутахассислар билан гаплашиб, уларга сентябр-октябр

ойларигача муҳлат бердим. Яъни, шу муддат ичидан улар кучли мамлакатлар чемпионатларини ўрганиб, турли тажрибалардан келиб чиқиб, Федорацияяга таклиф билан келишади. Шундан кейин, муҳлису мутахассисларнинг фикрларини ўрганиб чиқиб, келаси йилдан албатта чемпионатга ўзгартириш киритамиз. Шундай қилмасак бўлмайди.

«Биринчи лига — бу алоҳида катта ва муаммоли мавзу. Ўтган йилги биринчилик натижаларидан келиб чиқадиган бўлсан, кўриниб турибиди, биринчи лига катта ислоҳот ва эътиборга муҳтоҳ. Чунки биринчи лига олий лигага ёш иқтидорли футболчиларни тайёрлаб беришда хизмат қилиши лозим. Дастрлаб, биринчи лига жамоаларини чемпионатда қатнашишлари учун тўланадиган аъзолик бадал пулларидан озод қилиш ниятидамиз. Ҳозирча, янги мавсумда иштирок этадиган жамоалар сони аниқ эмас. Шунингдек, биринчиликни иккى гурӯҳга бўлган ҳолда ўтказиш устида ҳам жиддий иш олиб бораяпмиз».

Тенис**Нигинанинг яна бир ғалабаси**

Хитода тенис бўйича хотин-қизлар ўртасида ўтказилаётган «Pingguo-2010» халқаро турнирида юртимиз шарафини химоя қилаётган Нигина Абдураимова саралаш босқичидан муввафқиятли ўтиб, асосий тур беллашувларига йўлланма одди.

Үн олти ёшли тенисчимиз дастлабки учрашувда ойлик Жия Люга қарши кортга чиқиб, рақибасини 6:3, 7:5 ҳисобида мағлубиятга учратди. Ҳал қуловчи баҳсада ҳам Н.Абдураимовага мезонлар вакиласи рўбарў келиб, 6:3, 6:0 ҳисобида зафар қучди. У асосий турдаги дастлабки ўйинда Жанубий Кореядан келган Мин Хва Ю билан куч синашади.

кураш берганди. Ўшандада Абдулла Тангриев Эрназарбек ва укаси Бехрузга полвонлик дуосини бериб, омад тилади. Кучли полвон бўлиб етишишига тилак билдириди. Шундай экан, донгдор полвонимизнинг эзгу истаклари га қўшилиб, келажакда Эрназарбекдан халқаро мусобақаларда улкан ғалабалар кутиб қолсан бўлади.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

200 киши хароба остида

AFP агентлигининг Франция хукумати аъзоси Алена Жуанде маълумотига таянган ҳолда тарқатган хабарига кўра, кечак Гаитидаги кимирлаши натижасида 200 га яқин саёхатиги «Монтана» меҳмонхонаси харобалари остида колган.

«Бизга маълумки, зилзила пайтида меҳмонхонада, тахминан, 300 киши бўлган. Афсуски, улардан фақатгина 100 нафарга яқинигина омон қолди. Бу жуда ёмон, албатта», – дейди Жуанде. Унинг сўзларига кўра, «Монтана» Гаитидаги саёхлар жойлашадиган энг машхур меҳмонхоналардан бири эди.

Франциянинг бошпанасиз қолган 60 га яқин фуқароси мазкур давлатнинг Порт-о-Пренсдаги элчихонасига ёрдам сўраб мурожаат қилган. Маълумотларга қараганда, Гаитидаги тахминан 1400 француз истиқомат қиласи.

Эслатиб ўтамиз, 13 январ куни Гаитидаги (маҳаллий вақт бўйича кечки пайт) кучли зилзила бошланниб, тахминан 40 дақиқа давом этган. Биринчи тебраниш кучи 7, ундан кейинги иккитасиники эса 5 баллни ташкил қиласи.

Та б и и
офтат натижасида Гаити
пойтахти бутунлай вай-
рон бўлган. Хозир қутқа-
рув ва зил-
зила оқибат-
ларини бар-
тараф этиш
ишлари да-
вом этмоқда.

**Италияниң
Удине шаҳри
суди 17 йил
комада ётган-
дан сўнг ўтган
йилнинг фев-
рал ойида
вафот этган
Энглуана
Энгларонинг
ўлими юзаси-
дан олиб
борилаётган
терговни
расман тўхтатди. Аёл қариндошларининг талабига
кўра врачлар сунъий озиқлантириши тўхтатгандан
бир неча кун ўтгач, ўлган эди.**

Кўп йиллик тортишув

Суд Энгларонинг мурдасини ёриб кўриш натижалари ҳақидаги 330 сахифалик ҳисобот билан танишиб чиққач, шундай қарорга келган. Бу ҳақдаги илтимоснома ва ҳисоботни судга шаҳар прокуратураси юборган. Унда мижознинг мияси тиклаб бўлмас даражада шикастланган ва тузалишига умид йўқ деган хуласа мавжуд.

Ёниқ тарзда кўрилаётган ишга Энгларонинг отаси ва у вафот этган хусусий клиниканинг 13 нафар ходими гумондар сифатида жалб қилинган эди.

Энглуана Энгларо 1992 йили юз берган йўл-транспорт ҳодисасида оғир жароҳатланганди. Кўп йиллик тортишувлардан сўнг унинг отаси Беппино Энгларо қизини сунъий озиқлантириши тўхтатиш ҳақида мамлакат Олий судининг руҳсатини олишга эришган.

«iPhone» Жанубий Кореядо

Жанубий Кореянинг КТ мобил алоқа компаниясининг маълум қилишича, шу йилнинг апрел ойида компаниянинг корпоратив мижозларига иккى ядроли, OLED-экран, видеочат ва янги камера билан жиҳозланган «iPhone» алоқа воситаларига эга бўлиш имкони тақдим этилади. Компания вакилининг сўзларига кўра, бу ҳақда «Apple» фирмаси билан кели-

шувга эришилган. «Apple» фирмасининг бошқа дистрибуторлари эса ушбу алоқа воситасининг янги моделини июн ойида — «Apple» фирмасининг анъанавий янги маҳсулотлар намойишига яқин муддатда сотиб олишни мўлжалламоқда.

Мутахассислар ва КТ компаниясининг баъзи вакиллари фикрига кўра, бундай шошилинч қарор қабул қилини-

шига дунё алоқа воситалари бозорида «Google» фирмасининг «Android» операцион тизими базасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар миқдорининг ошишига қарши «Apple» фирмаси томонидан кўрилган чора-тадбирлар сабаб бўлган.

«Яшил малика» филларга ем бўлди

«The Austrian Times» газетаси берган хабарга кўра, Янги йил байрамида Венадаги Шенбрун саройи олдидағи майдонни bezagán 20 метрли байрам арчаси шаҳар ҳайвонот боғига жўнатилган. Хабарда ёзилишича, 11 январ куни майдондан олиб ташланган дарахт Вена ҳайвонот боғининг энг йирик жонзорлари – филлар ва каркидонларга озиқ бўлган.

Шаҳар ҳокимияти биноси олдига ўрнатилган 27 метрли арча эса қайта ишлашга жўнатилган: ундан шаҳар мактабларига ўрнатиш учун күш уялари ва хўраконлари тайёрланади.

Вена аҳолиси байрамда уйларига ўрнатган арчалар учун шаҳарда 470 та қабул пункти хизмат кўрсатмоқда. Дарахтларни у ерга 17 январгача олиб бориб, топшириш мумкин.

«Чекишайлик, устоз...»

Британиянинг Нортгемптоншир графлигидаги Кристофер Хэттон номли ўрга мактаб ўқитувчиси Жейн Экклз иккى ўқувчисига сигарет берганлиги учун ишдан бўшатилди. Бу хакда «The Daily Mail» газетаси хабар тарқатди.

Воқеа бундай бўлган. 13 яшар ўғил бола ва 15 яшар қиз бола сигарет чекканлиги учун жазоланган. Уларни бир неча кун бошқа ўқувчилардан ажратиб, мустакил шуғулланишга мажбурлашган. Уларни 60 яшар Жейн Экклз назорат қилиб туриши керак эди...

Ўқитувчи ўқувчиларга атиги иккита сигарет берганлигини айтаяпти. Биттасини бола унга тахдид қилиб олган, иккинчисини эса ўқитувчи қизга ўз ихтиёри билан берган. Болани яна сигарет чекаётганда ушлаб олишган. У эса ҳаммасини айтиб берган.

Ходиса юзасидан мактабда ўтказилган текширишда Экклз болаларга камиди олти марта сигарет ва гугурт берганлиги аниқланди.

oliy baxt

МУАССИС:
Ўзбекистон касаба
уюшмалари
Федерацияси

Бош муҳаррир
Абдухолиқ
АБДУРАЗЗОКОВ

Таҳрир ҳайъати:

Алла Долженкова,
Анвар Юнусов,
Довуд Мадиев
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Жаҳонгир Шароффбоев
(масъул котиб),
Маммура Адилова,
Мирзоҳид Содиков,
Нормамат Аллаёров,
Носирхон Акбаров,
Ойсулов Нафасова,
Пиримкул Қодиров,
Софинидик Ниетуллаев,
Шамси Эсонбоев

Бизга қўнғироқ қилинг:

Котибият: 256-52-78

Хатлар бўлими: 256-85-43

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигидаги 0116-роли билан рўйхатта олинган.
IBM компьютерида тернид ва саҳифаланди. Офсет усулда босилди.
Бичми А-3.
Хамжи 4 босма табоқ.

Манзилимиз:

100165, Тошкент шаҳри,
«Бухоро» кўчаси, 24-й.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.

Сотувда эркин нарҳда

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.
Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»дан олинганилиги кўрсатилиши шарт.
Тикорат аҳамиятига молик материаллар (b) белгиси остида чоп этилади.

E-mail: mail@ishonch.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Булоқ Турон» кўчаси, 41-й.

Навбатчи котиб:

Ж.Шароффбоев

Навбатчи:

Ш.Абдусамадов

Мусаххих:

С.Шодиева

Саҳифаловчи-дизайнер:
Ҳ.Абдужалилов

Босишига топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 21.50

Буортма Г-53

Тиражи: 19514

ISSN 2010-5002

12345

Биласизми?..

LХалқимизнинг латифа, мақол ва иборалари туганмас хазина. Ана шундайлардан бирида мўйловёғи деган сўз учрайди. Яъни, бир эркак ёғдан ялтиллаб турган мўйловини силаганча чойхонада чой билан куруқ нонни кавшаб ўтирган чойхўларнинг дастурхонга таклифларига жавобан: «Мен ҳозиргина кўй ёғига ош еб чиққанцим!», — деб сиполик билан жавоб беруб тургани устига бир фарзанди чопқиллаб келиб: «Дада, дада, мўйловёғингизни мушук еб кўйди!» — деб қолади... Шунда уни чойга таклиф қилганлар каҳрамонимизнинг канака «ош» еб чиққанини тушунганча, бир-бирларига кўз қисиб қўйишади...

Ха, бир замонлар, бир замонлар нима, яқин-яқингача эркакларнинг ҳаммаси (агар кўса бўлмаса) мўйлов кўйган. Турли бичимдаги шоп мўйловлар, тақа мўйловлар, гажак мўйловлару қўнғиз мўйловлар... Мўйлов эркаклар ҳаётининг ажралмас қисмига айланган. Унинг кўринишига қараб мўйлов эгасининг бойлиги, мартабаси, сараштилигини баҳолаш мумкин бўлган. Шунинг учун айрим эркаклар кўзқўрди учун мўйловини «кўй ёғига ош еган»дек ялтиллатиб юришга ишишибоз бўлишган. Агата Кристининг қаҳрамони бўлган машҳур изкувтар Эркюл Пуарони бурама мўйловисиз тасаввур қилиш қийин. Чарли Чаплин қаҳрамонининг машҳур кўнғиз мўйловчишининг ўзига хос визит карточкасига айланганди. Театрларда актёрлар яратадиган образига мос тарзда ёпишириб оладиган соқол мўйловлар ҳанузгача бор. Аммо шоир Мухаммад Юсуфнинг «Дўпти» шеърини озгина ўзгартирган ҳолда «Маданият гуллаган замонда

рихи
мўйлов-
ниидан
к ўра
ўзидек
у з у н.
Қадимги
и л о х-
ларнинг
аксария-
ти сер-
соқол

мўйловга эътибор сусайди» деб бемалол айтила оламиз.

Мўйлов ҳақида гапириб соқол ҳақида лом-лим демаслик инсофдан эмас. Соқол гарчи инсон юзида мўйловдан кейин пайдо бўлиб, пастроқдан ўрин олса-да, обрў-эътибор бобида мўйловдан биринки калла баландроқ турди. Давраларда мўйловга қараб эмас, соқолига қараб ҳурмат кўрсатишади. Бирор гапнинг ростлигига ишонтириш учун «Соқолимнинг оқи билан ёлғон гапиравмидим?!», — деб иддао ҳам қилиб қўйишади. Соқолнинг та-

килиб тасвиранган. Кўхна Юноностонда соқол куч-кудрат рамзи бўлган. Паҳлавон Гераклнинг кўнғироқдек бурама соқоллари буниг исботи. Қадимги Мисрда эса фиръавнлар олтин толалардан ясалган соқолни

тақиб олишган. Соқол кўйиш учун ҳаммагаям изн берилавермаганлиги, унинг узунлиги эгаллаган мавқеига кўра белгиланганига нима дейсиз?! Шунга қарамай кўплаб фиръавнлар табиатнинг бундай неъматидан бебаҳра

бўлишган. Ахир соқол кўйиш ёшигача яшамаганидан кейин нимаям қилишсин?! Аксарияти болалигидан ёки мурти эндиғина сабза ураётган пайти ўлдирилган ёки ўз ажали билан ўлган. Фираъвн отаси ёки амакисининг ўрнига таҳтага ўтиргач, буюклик белгиси бўлган ясама олтин соқолни ияига тақиб олиши шарт бўларди.

Александер Македонскийнинг оламшумул юришлари аввало, соқол кўйишга зарба бериш билан бошланган. Буюк саркарда ўз лашкарида интизомни мустаҳкамлашга ҳар куни соқол олишни йўлга кўйиш билан эришган бўлса керак.

Бунинг самараси тезда кўзга ташланиб, яккана-якка урушиш пайти Александрнинг жангчилари соқолдор рақибларнинг соқолидан туслаганча устун кела бошлашган. Доронинг кўкраккача тушадиган соқолдор аскарларини Александрнинг соқолсиз жангчилари кўл жангидаги осонликча маҳв этарди.

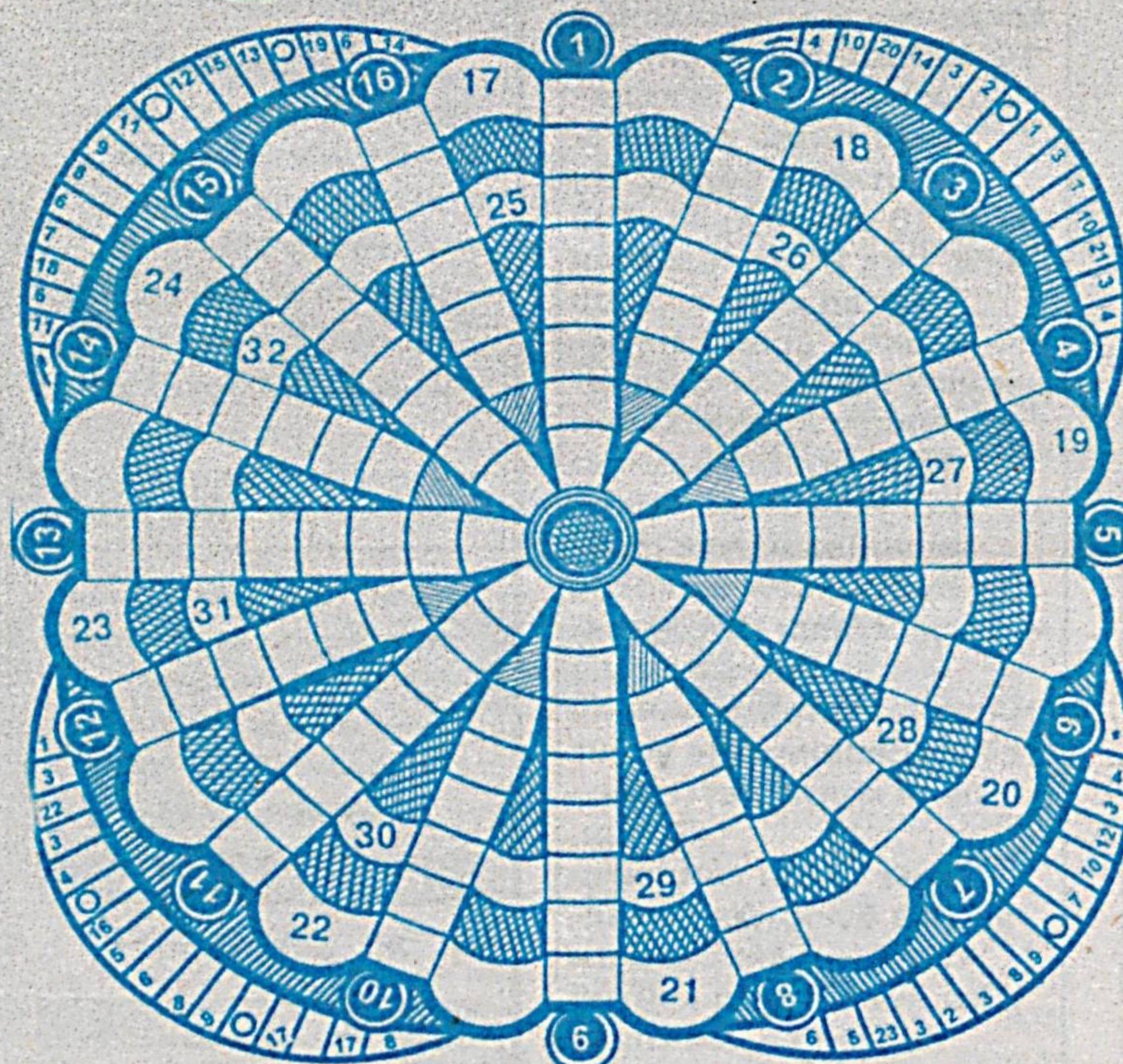
Рус императори Пётр I эса феодал Русда ислоҳотлар қилиб, Европага тенглашиши боярларнинг тўрвадек соқолларини қайчилашдан бошлаган.

Оллоёр БЕГАЛИЕВ

Мўйловёғи нима?

Кроссворд

Газетамизнинг 1-сонидаги чайнокроссвординг жавоблари:

1. Йўлбарс.
2. Супка.
3. Анъана.
4. Арча.
5. Асад.
6. Душанба.
7. «Алномиш».
8. Шарқ.
9. Қорбобо.
10. Ойбек.
11. Курант.
12. Тошкент.
13. Тонг.
14. Гулоб.
15. Бонг.
16. Гринвич.
17. Чўлон.
18. Нептун.
19. Наврўз.
20. Зулфия.
21. Япония.
22. Яхишик.
23. Камбоджа.
24. Ажаб.
25. Байрам.
26. Мұхбир.
27. Ракс.
28. Само.
29. Олам.
30. Мұшак.
31. Кабиса.
32. Анор.
33. «Роҳат».
34. Таквим.
35. Мўйна.
36. Аскар.
37. Рудакӣ.

Чистон муаммономаси

Калитсўлар: 1. Баркамол. 2. Ёшлиқ. 3. Бурхонов. 4. Ойбек. 5. Ҳайрат. 6. «Лазги». 7. Ваъда. 8. Тўй. Чистон: У шундай дарахти, ўзни аввало, ўн иккى шох билан безабти айло. Ҳар битта шоҳида ўтиз дона барг, Ҳар баргда иккитадан мева мудҳиб! Жавоби: Ийл, ой, кечва кундуз.

Шакл маркази томон: 1. Физика фанининг товушларни ўрганувчи бўлими. 2. Ер шари қитъаларидан бири. 3. Самарқанд шаҳрининг кўхна харобаси. 4. Кўркам хона ёрткичи.

5. Етти мўжизадан бири. Хинди斯顿даги обида. 6. Ҳалқ латифалари қаҳрамони. 7. Милоддан аввалги IV асрда Афлотун юон фалсафий мактаби, ҳозирда илмий муассасага берилган ном. 8. Эгарнинг икки томонига қайиш билан боғлаб осиб қўйиладиган, отга миниш ва эгарда оёқларни тираб ўтиришга мўлжалланган от абзали. 9. Ўзига тортиш хусусиятига эга бўлган жисм. 10. Ҳоккей ўйини ватани хисобланувчи, шимолий Америкадаги мамлакат пойтахти. 11. Қадимда Урта Шарқ давлатларида катта шаҳарнинг марказий майдони. 12. Ҳалқ афсона ва эртакларидан баҳт, эзгулик тимсоли сифатида тарьиғланган афсонавий қуш. 13. Фазодаги нуқтанинг вазиятини аниқловчи уч кўрсаткичининг бири. 14. Қоннинг ивиши натижасида ҳосил бўладиган толасимон тарзда ажралиб чиқадиган оқсил модда. 15. Нам ўтказмайдиган, пол ва деворга қопланадиган полимер материал. 16. Ҳарбий унвон.

Айланалар бўйича: 17. Маъжозий мазмундаги мўъжаз асар. 18. Тангасиз, йирткич балиқ. 19. Ер шари нусхаси. 20. Қозогистон ва Хитой давлатлари худудидаги тоф тизмаси. 21. Механик «одам». 22. Савдо-саноат бирлашмаси. 23. Узум навларидан бири. 24. Кўтаринки ижодий ҳолат. 25. Атоқли кино санъаткори Наби Фаниев ҳалқ эртаги асосида экранлаштирган машҳур бадиий фильм қаҳрамони. 26. Цирк биносининг томоша майдони. 27.

Ҳалқ оғзаки иходида тасвиранадиган афсонавий улкан илон. 28. Олис масофадаги нарсани улардан қайтган радио тўлқинлар асосида аниқловчи асбоб. 29. Бозорларда бир турдаги нарсалар билан савдо қилувчи дўконлар қатори. 30. Ранг-баранг тусдаги калтакесаклар тури. 31. Насрий асарлар ёзувчи ижодкор аёл. 32. Қоқидошларга мансуб кўп йиллик ўтлар туркуми.

МУАММОНОМА. Калит сўзлар:

1. Ўзбекистондаги маҳаллий маъмурият бошлиғи лавозими — 12, 10, 19, 6, 14.
2. Конституциявий ва ҳалқаро ҳуқуқда муайян давлатга ҳуқуқий асосда тегишли бўлган шахс — 1, 17, 22, 3, 7, 7, 10.
3. Муайян давлат қонуни билан мустаҳкамланган процессуал таркибда, жинойи, фуқаролик маъмурий ва бошқа категориядаги ишларни кўриб чиқиш ва ҳал этишини амалга оширувчи давлат органи — 2, 17, 11.
4. Бирор кимсага қаратилган ёмон мақсад, адвокат — 21, 3, 7, 3, 5.
5. Қадимда ердан фойдаланганлик учун олинган солик — 16, 23, 20, 10, 8.
6. Қимматли қоғоз тури — 13, 15, 19.
7. Хотира, эсда саклаш — 18, 11.
8. Имзо нусхаси туширилган мухринги хужжатдаги изи — 9, 7, 6, 1.

Энди калит сўзлари жавоблари асосида шакл атрофидаги рақамларни ҳарфлар билан алмаштириб, муаммономани ҳал этинг. Бунда улардан XVII аср ўрталарида яшаб ўтган, «Дастур ул-мулк» («Подшоларга қўлланман») асари муаллифи Ҳожа Самандар Термизийнинг икки миссаҳи хикматини билиб оласиз.

Фозилжон ОРИПОВ тузди

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Курилиш ва курилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши жамоаси Марказий кенгашнинг Фарғона вилоятидаги вакили Ҳосил-

Ҳозирини Соглиқни саклаш ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши ва Навоий вилоят Вакилликни баш ҳисобчиси Назира Тўхтаевага турмуш ўртоги

Невмат ТЎХТАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чукур таъзия изҳор этади.

Азизахон ХОШИМОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдиради.